MELCHIOR WATHELET
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2014. szeptember 4.[1]

C-434/13. P. sz. ügy

Európai Bizottság
kontra
Parker Hannifin Manufacturing Srl, korábban Parker ITR Srl,

Parker-Hannifin Corp.

„Fellebbezés — Verseny — Kartellek — A tengeri tömlők európai piaca — Jogalanyok jogutódlása — A jogsértő magatartás betudhatósága — A bírság Törvényszék általi csökkentése”

1. A jelen fellebbezéssel az Európai Bizottság a Parker ITR és Parker-Hannifin kontra Bizottság ítélet[2] hatályon kívül helyezését kéri a Bíróságtól, amellyel az Európai Unió Törvényszéke részlegesen megsemmisítette a Bizottság C(2009) 428 végleges határozatát[3] (amely a „tengeri tömlők” kartelljére, a valaha szankcionált egyik legkiterjedtebb kartellre[4] vonatkozott), és jelentősen csökkentette a Parker ITR-rel szemben e határozatban kiszabott bírság összegét, valamint azt az összeget, amely tekintetében a Parker-Hannifin Corp. (a továbbiakban: Parker-Hannifin) egyetemleges felelősségét állapították meg.

2. Ez az ügy lehetővé teszi a Bíróság számára, hogy pontosítsa az uniós versenyjog azon elveit, amelyeket akkor kell a kartellekre alkalmazni, ha a jogsértés tárgyát képező aktív eszközök csoporton belüli átruházására az átvevő jogalany (egy leányvállalat) független harmadik személy részére történő későbbi eladása érdekében kerül sor, és az átruházott jogalany, ugyanúgy, mint az átruházást megelőzően, továbbra is részt vesz a kartellben (vagyis fennáll a csoporton belüli „gazdasági folytonosság vagy jogutódlás” esete).

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — T-146/09, EU:T:2013:258, a továbbiakban: megtámadott ítélet.

3 — Az [EUMSZ 101. cikk] és az EGT-Megállapodás 53. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (COMP/39.406 – „tengeri tömlők”-ügy) 2009. január 28-án hozott határozat; a továbbiakban: a vitatott határozat. A jelen indítványban a régi számozást használom, mivel a vitatott határozatot az EK-Szerződés hatálya alatt hozták meg. Érdemes megjegyezni, hogy ez a kartell az első, amelyben az egyik tagállamból (Olaszország) származó üzletembert egy másik tagállam (Németország) kiadott az Egyesült Államoknak egy versenyjogi jogsértés alapján. Ez az üzletembe bűnösnek vallotta magát, „walked into court wearing glasses and dressed in a khaki jump suit, leg irons and handcuffs and accompanied by two US Marshals”, és őt az U.S. District Court in the Southern District of Florida két év szabadságvesztésre és 50 000 amerikai dollár (USD) pénzbüntetésre ítélte. Az Emberi Jogok Európai Bírósága elutasította a német hatóságok határozatával szemben benyújtott keresetét (lásd többek között mLex, „Extradited marine hose executive pleads guilty, sentenced to 24 months”, 2014. április 24., és „Human-rights court rejects case of extradited Italian cartel executive”, 2014. május 29.).

4 — Azt is érdemes megjegyezni, hogy e kartell az egész világra kiterjedt, valamint, hogy a résztvevő vállalkozások a tengeri tömlők világméretű ágazatának igen jelentős részét képviselték. Olyan összetett kartellről volt szó, amely annyira intézményesült, hogy egy egyetértési jegyzőkönyv formájában „alapszabályt”, formális „klub” struktúrát és kódneveket fogadott el, továbbá külső „tanácsadók” szolgáltatásait vette igénybe, akik koordinálták és felügyelték a kartellt. A kartell emellett képlékeny volt. Ily módon, miután 1997 májusa és 1999 júniusa között válságba került, visszanyerte korábbi erejét, és tevékenységét további nyolc évig folytatta. A kartellt csak a versenyhatóságok által világszerte lefolytatott koordinált vizsgálatok eredményeként számolták fel. Ezt követően a kartellben részt vevő több vezetőt számos országban szabadságvesztésre ítéltek.

3. Itt a *személyes felelősség* elvéről van szó, amely szerint egy jogsértést (a jelen esetben egy kartellt) annak a természetes vagy jogi személynek kell betudni, amely a kartellben résztvevő vállalkozást üzemelteti,[5] és az ezen elv alóli kivételről, vagyis a *gazdasági folytonosságról* (amelyet többek között szerkezetátalakítások, illetve a vállalatcsoportokon belüli egyéb változások kapcsán alakítottak ki), amely szerint a versenyszabályok hatékony érvényesítése érdekében szükséges lehet az, hogy a kartellt ne az eredeti üzemeltetőnek, hanem az érintett vállalkozás új üzemeltetőjének tudják be.[6]

I – **A jogvita előzményei**

4. A tényállást a felek nem vitatják.

5. Az ügyben szereplő, a tengeri tömlők ágazatában végzett tevékenységeket[7] 1966-ban a Pirelli-csoporthoz tartozó Pirelli Treg SpA társaság alakította ki. A Pirelli-csoporton belüli két leányvállalat egyesülését követően azokat 1990-ben átvette az ITR SpA (a továbbiakban: ITR).

6. 1993-ban az ITR-t megszerezte a Saiag SpA (a továbbiakban: Saiag).

7. 2001-ben a Parker-Hannifin Corp., a Parker-Hannifin és Saiag csoport vezető társasága tárgyalásokat kezdett arról, hogy a Parker-Hannifin esetleg átveszi az ITR tengeri tömlőkkel kapcsolatos tevékenységeit. Az ITR ezen átadás érdekében 2001 júniusában ITR Rubber néven leányvállalatot hozott létre.

8. 2001. december 5-én a Parker-Hannifin Holding (a továbbiakban: Parker Hannifin Holding), a Parker Hannifin 100%-os leányvállalata megállapodott azt ITR-rel arról, hogy az ITR Rubberben 100%-os részesedést szerez, azzal, hogy a részesedésszerzés a Parker-Hannifin Holding kérésére történik majd.

9. A szerződés ugyanis többek között azt írta elő, hogy az ITR kaucsuktömlő-ágazatának (beleértve a tengeri tömlők ágazatát is) az ITR Rubberre történő átruházása a Parker-Hannifin Holding kérésére fog történni.

10. 2001. december 19-én az ITR átruházta az ITR Rubberre a tengeri tömlők ágazatában folytatott tevékenységét.

11. Az átruházás 2002. január 1-jén lépett hatályba.

12. 2002. január 31-én a Parker-Hannifin Holding megvásárolta az ITR Rubber üzletrészeit az ITR-től. Az ITR Rubber neve ezt követően Parker ITR Srl[8] lett.

5 — Lásd KNP BT kontra Bizottság ítélet (C-248/98 P, EU:C:2000:625, 71. pont), Cascades kontra Bizottság ítélet (C-279/98 P, EU:C:2000:626, 78. pont), Stora Kopparbergs Bergslags kontra Bizottság ítélet (C-286/98 P, EU:C:2000:630, 37. pont) és SCA Holding kontra Bizottság ítélet (C-297/98 P, EU:C:2000:633, 27. pont), valamint Kokott főtanácsnok ETI és társai ügyre vonatkozó indítványa (C-280/06, EU:C:2007:404, 71. pont).

6 — Lásd Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P és C-219/00 P, EU:C:2004:6, 356–359. pont), ETI és társai ítélet (C-280/06, EU:C:2007:775), Jungbunzlauer kontra Bizottság ítélet (T-43/02, EU:T:2006:270), ArcelorMittal Luxembourg és társai kontra Bizottság ítélet (T-405/06, EU:T:2009:90) és fellebbezés alapján ArcelorMittal Luxembourg kontra Bizottság és Bizottság kontra ArcelorMittal Luxembourg és társai ítélet (C-201/09 P és C-216/09 P, EU:C:2011:190).

7 — A tengeri tömlőket arra használják, hogy a gázt és kőolajtermékeket a tengeri létesítményekről (így például a nyílt tengeren lehorgonyzott bójákról, vagy az úszó kitermelőegységekről) tartályhajókra szállítsák, ezt követően pedig e termékeket e hajókról tengeri létesítményekre vagy szárazföldi létesítményekre átfejtsék.

8 — A jelen indítványban a Parker ITR megnevezést használom azon időszakok tekintetében is, amelyek során a vállalkozást, mivel a Saiag-csoporthoz, és az ITR közbenső szintű anyavállalathoz tartozott, ITR Rubbernek nevezték.

13. A Bizottság 2007-ben vizsgálatot indított az EK 81. cikk és az EGT-Megállapodás 53. cikkének megsértése miatt, a tengeri tömlők piacán.

14. A vitatott határozatban a Bizottság megállapította, hogy tizenegy társaság, köztük a Parker Hannifin Manufacturing (korábban Parker ITR) és a Parker-Hannifin (a továbbiakban együtt: ellenérdekű felek) a tengeri tömlők Európai Gazdasági Térségen (EGT) belüli piacán egységes és folytatólagos jogsértést követett el, 1986. április 1-je és 2007. május 2. közé eső különböző időszakok során, amelynek tárgya a pályázati kiírások elosztása, az árak rögzítése, a kvóták rögzítése, az értékesítési feltételek megállapítása, a földrajzi piacok felosztása, valamint az árakra, az értékesítési mennyiségekre és a közbeszerzési pályázatokra vonatkozó érzékeny információk cseréje volt.

15. Az említett határozatban a Bizottság megállapította, hogy a Parker ITR 1986. április 1-jétől 2007. május 2-ig, a Parker-Hannifin pedig 2002. január 31-től 2007. május 2-ig vett részt a kartellben. A Parker ITR-rel szemben 25 610 000 euró összegű bírságot szabtak ki, ebből 8 320 000 eurót a Parker-Hannifinnel egyetemlegesen.

16. A Bizottság a határozat címzettjei közül sem a Pirelli, sem az ITR, sem pedig a Saiag (a Parker ITR korábbi anyavállalatai és/vagy jogelődjei) felelősségét sem állapította meg, és velük szemben semmilyen szankciót nem is szabott ki, mivel az ő tekintetükben a jogsértés elévült.

II – **A megtámadott ítélet**

17. 2009. április 9-én a Parker ITR és a Parker-Hannifin keresetet nyújtott be a Törvényszék előtt, amelyben elsődlegesen a vitatott határozat rájuk vonatkozó részének megsemmisítését, másodlagosan pedig a kiszabott bírság csökkentését kérték. Keresetük alátámasztására kilenc jogalapra hivatkoztak.

18. 2013. május 17-én a Törvényszék a megtámadott ítéletben helyt adott az első jogalap első, a személyes felelősség elvének megsértésére vonatkozó részének, és megsemmisítette a vitatott határozat 1. cikkének i) pontját abban a részében, amelyben az megállapította a Parker ITR felelősségét a 2002. január 1-je előtti időszak tekintetében (83–130. pont). Ennek következményeként a Törvényszék helyt adott az ötödik és hatodik jogalapnak is, amelyek az ellenérdekű felekkel szemben kiszabott bírság növelésére vonatkoztak, azon vezető szerep miatt, amelyet a Parker ITR az 1999 júniusa és 2001 szeptembere közötti időszak során játszott (a megtámadott ítélet 139. és 140. pontja, 145. és 146. pontja, valamint 253. és 254. pontja).

19. A Törvényszék a többi jogalapot elutasította.

20. A Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörét gyakorolva a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság összegét 25 610 000 euróról 6 400 000 euróra csökkentette. Azt az összeget, amelynek tekintetében a Parker-Hannifin egyetemleges felelősségét állapították meg, a Törvényszék 100 000 euróval (vagyis 6 300 000 euróra) csökkentette. [9]

9 — A megtámadott ítélet 257. pontjának szövege a következő: „[a]z eddigiek összességére tekintettel először is a [vitatott] határozat 1. cikkének i) pontját meg kell semmisíteni annyiban, amennyiben az a Parker ITR-rel szemben a 2002 januárját megelőző időszak vonatkozásában kifogásolt jogsértésre vonatkozik, másodszor a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság összegét 6 400 000 euróban kell megállapítani, amelynek megfizetéséért a Parker-Hannifint 6 300 000 euró erejéig kell egyetemlegesen felelősnek nyilvánítani, mivel a Parker-Hannifin egyetemleges felelőssége a 2002. január 1-jétől január 31-ig terjedő időszak vonatkozásában nem állapítható meg, harmadszor pedig a keresetet ezt meghaladó részében el kell utasítani”.

III – **A fellebbezésről**

21. A Bizottság fellebbezése alátámasztására két jogalapra hivatkozik. Válaszbeadványukban az ellenérdekű felek a bírság számítására vonatkozó érveket terjesztettek elő arra az esetre, ha a Bíróság helyt adna az első fellebbezési jogalapnak.

A – *Első jogalap: a gazdasági folytonosságra vonatkozó ítélkezési gyakorlat téves alkalmazása*

1. A megtámadott ítélet

22. Miután felidézte a személyes felelősség (85–88. pont) és a gazdasági folytonosság (89–98. pont) elveire vonatkozó ítélkezési gyakorlatot, a Törvényszék a megtámadott ítélet 115., 116. és 121. pontjában a következőket mondta ki:

„115 Meg kell állapítani, hogy egyrészt 2001. június 27-től 2002. január 31-ig az ITR Rubber az ITR 100%-os tulajdonában álló [helyesen: egyszemélyes] leányvállalat volt, másrészt a kaucsuktömlőkkel kapcsolatos tevékenységeknek az ITR Rubber részére történő átruházása csak 2002. január 1-jétől kezdve vált hatályossá, a Bizottság ügyiratában pedig semmi nem bizonyítja, hogy az ITR Rubber ezen időpontot megelőzően bármilyen, különösen a tengeri tömlőkkel kapcsolatban álló tevékenységet gyakorolt volna. […]

116 E feltételek mellett a szóban forgó vállalkozást a jogsértés elkövetésének időpontjában irányító jogi személynek, vagyis az ITR-nek és anyavállalatának, a Saiagnak kellett felelnie a jogsértésért, még akkor is, ha a jogsértést megállapító határozat elfogadásának napján a tengeri tömlőkkel kapcsolatos tevékenység működtetése már másik vállalkozás, a jelen esetben a Parker-Hannifin felelőssége alá tartozott. A személyes felelősség elvét ugyanis nem vonhatja kétségbe a gazdasági folytonosság elve olyan esetben, amikor – a jelen ügyhöz hasonlóan – a kartellben részt vevő vállalkozás, vagyis a Saiag és a leányvállalata, az ITR a tevékenységeinek egy részét független harmadik személyre ruházza át, és nem áll fenn semmilyen szerkezeti kapcsolat az átruházó és az átvevő, vagyis a jelen esetben a Saiag vagy az ITR és a Parker-Hannifin között.

121 […] mivel el kell utasítani a Bizottság azon okfejtésének hátterében álló feltevést, hogy a gazdasági folytonosság [elvét] egyedül az ITR aktív eszközeinek az ITR Rubber részére történő átruházására (nem pedig az ITR Rubber leányvállalatnak a Parker-Hannifin részére történő átruházására) alkalmazta, a Saiag és az ITR felelősségét nem lehetett [ezen elv] alkalmazásával az ITR Rubberre áthárítani. […].”

2. A felek érvei

23. A Bizottság előadja, hogy a jelen ügyben az aktív eszközök két átruházását kell megkülönböztetni: először, egy csoporton belüli átruházást, jelen esetben a Saiag-csoporton belül, amelynek során az ITR aktív eszközeit átruházták az ITR Rubberre, másodszor pedig, egy csoportok közötti átruházást, jelen esetben a Saiag-csoport és a Parker-Hannifin-csoport között, amelynek során a Saiag eladta az ITR Rubbert (később ITR Parker) a Parker-Hannifinnek.

24. A Bizottság szerint a Törvényszék a megtámadott ítéletben csak a második átruházással foglalkozott.

25. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az első átruházásra az ítélkezési gyakorlat által a gazdasági folytonosságnak minősítéshez előírt feltételek mellett került sor. Emlékeztet arra, hogy ezen ítélkezési gyakorlat szerint, ha két jogalany (a jelen esetben az ITR és a Rubber) egy gazdasági egységet alkot, akkor az a tény, hogy a jogsértést elkövető jogalany (ITR) még létezik, önmagában nem akadályozza

meg a szankció alkalmazását azon jogalannyal szemben, amelyre gazdasági tevékenységét átruházta (ITR Rubber). A Bizottság szerint a szankció ilyen alkalmazása különösen abban az esetben fogadható el, ha ezen jogalanyok ugyanazon személy (a jelen esetben a Saiag) irányítása alá tartoznak, és figyelembe véve az őket gazdasági és szervezeti téren összekötő szoros kapcsolatokat, lényegében ugyanazokat a kereskedelmi irányelveket alkalmazták.

26. A Bizottság számára az annak értékelése szempontjából releváns időpont, hogy az aktív eszközök csoporton belüli vagy független vállalkozások közötti átruházásáról van-e szó, magának az aktíveszköz-átruházásnak az időpontja. A jelen esetben a Saiag/ITR hozta létre az ITR Rubbert, egy olyan leányvállalatot, amelyre az aktív eszközöket akkor ruházták át, amikor az még az irányításuk alatt állt.

27. Bár az szükséges, hogy ebben az időpontban fennálljanak szervezeti kapcsolatok, arra ellenben nincs szükség, hogy e kapcsolatok a jogsértéssel érintett időszak egésze alatt fennálljanak. Az, hogy az ITR Rubber elhagyta a Saiag-csoportot, valamint, hogy létrehozása és a Parker-Hannifin-csoport részére történő eladása között csak rövid idő telt el, nem releváns. Ehhez hasonlóan az a körülmény, hogy az ITR Rubbert létrehozása óta arra szánták, hogy eladják, szintén nem releváns: a jogbizonytalanság elkerülése érdekében a gazdasági folytonosság elvének alkalmazására objektív és egyértelmű szabályoknak kell vonatkozniuk, és az nem függhet szubjektív szándékoktól, vagy az átruházást követő eseményektől.

28. A Bizottság ehhez hozzáteszi, hogy ellentétben a Törvényszék döntésével, nem volt köteles betudni a jogsértő magatartás miatti felelősséget a Saiag és az ITR anyavállalatoknak. Az a körülmény, hogy egy korábbi ügyben úgy döntött, hogy e felelősséget az átruházó anyavállalatnak, és nem az átruházás tárgyát képező leányvállalatnak tudja be, nem releváns, mivel korábbi határozathozatali gyakorlata nem alkot az általa utóbb elfogadott jogi aktusok jogszerűségének értékelése tekintetében kötelező jogi keretet. Azzal, hogy a jelen ügyben úgy döntött, hogy a jogsértésért való felelősséget az ITR Rubbernek, mint az ITR gazdasági jogutódjának tudja be, a Bizottság az ítélkezési gyakorlatban elismert mérlegelési jogkörével élt. E tekintetben megjegyzi, hogy bár az a tény, hogy bírságot szabott ki a Parker ITR-rel szemben, vitathatatlanul csökkentheti a Parker-Hannifin által eszközölt befektetés értékét, e kockázat nem különbözika valamely társaság megvétele során felmerülő egyéb kockázatoktól (például annak kockázatától, hogy környezeti felelősséget kell viselni), amelyekkel szemben az átvevő azáltal tud védekezni, hogy az adásvételi szerződésbe megfelelő felelősségkizáró kikötéseket iktat be.

29. Végül a Bizottság kijelenti, hogy annál is inkább indokolt volt a jogsértésért való felelősséget a Parker ITR-nek betudni azon teljes időszak tekintetében, amelynek során a jogsértés tárgyát képező aktív eszközök részt vettek a jogsértésben, mivel az elévülés miatt lehetetlen volt ezen aktív eszközök korábbi tulajdonosával, az Saiag/ITR-rel szemben szankciót alkalmazni. Ebből a szempontból az, hogy elévülés miatt nem lehetett bírságot kiszabni a régi üzemeltetővel szemben, egyenértékű azzal a helyzettel, amelyben az jogilag megszűnt létezni, vagy felhagyott minden gazdasági tevékenységgel, amely esetben az uniós versenyjog hatékony alkalmazásának biztosítása érdekében a Bíróság kifejezetten megerősítette a gazdasági jogutódlás fennállását.[10]

30. Erre válaszul a Parker Hannifin Manufacturing és a Parker-Hannifin előadják, hogy a Bizottság tévesen értelmezi a gazdasági folytonosságra vonatkozó ítélkezési gyakorlatot. A fellebbezés ellenérdekű felei szerint a Bizottság állításával ellentétben a Bíróság az ETI és társai ítéletben (EU:C:2007:775) nem alakított ki olyan mechanikus szabályt, amely szerint a puszta szervezeti kapcsolat múltbeli fennállása a jogsértéssel érintett tevékenység átruházója és átvevője között automatikusan megalapozza az átvevő felelősségét az ilyen jogsértésért. A Bíróság kifejezetten azt mondta ki, hogy ilyen következmény csak azzal a feltétellel lehetséges, ha bizonyítást nyert, hogy az átvevő és az átruházó a szervezeti kapcsolat fennállásának időpontjában ugyanazon személy tényleges

10 — A Bizottság az ETI és társai ítélet (EU:C:2007:775) 41. pontjára hivatkozik.

irányítása alatt állt, és lényegében ugyanazokat a kereskedelmi irányelveket alkalmazták. A Parker Hannifin Manufacturing és a Parker-Hannifin ehhez hozzáteszi, hogy értelmezésüket megerősíti a későbbi ThyssenKrupp Nirosta kontra Bizottság ítélet (C-352/09. P, EU:C:2011:191) is, amelyben sem a Bizottság, sem a Bíróság nem hivatkozott az átruházó Thyssen Stahl és az átvevő ThyssenKrupp Nirosta között eredetileg létező szervezeti kapcsolatra, mint a második jogalany első jogalany jogsértő magatartása miatt fennálló felelőssége megállapításának lehetséges, sőt elégséges indokára.

31. Márpedig a vitatott határozatban a Bizottság teljes mértékben elmulasztotta annak értékelését, hogy az ITR és az ITR Rubber közötti szervezeti kapcsolat fennállásának rövid időszaka alatt e két jogalany az ETI és társai ítéletben (EU:C:2007:775) megfogalmazott követelménynek megfelelően ugyanazon személy irányítása alá tartozott, és figyelembe véve az őket gazdasági és szervezeti téren összekötő szoros kapcsolatokat, lényegében ugyanazokat a kereskedelmi irányelveket alkalmazta. A vitatott határozat csak arra utal, hogy a tengeri tömlőkkel kapcsolatos tevékenységnek az ITR részéről az ITR Rubberre történő ruházásának időpontjában az utóbbiban az előbbi „100%-os részesedéssel” rendelkezett. Az említett határozat semmilyen módon sem utalt arra az ítélkezési gyakorlatra, amelynek értelmében egy anyavállalatról vélelmezhető, hogy meghatározó befolyást gyakorol egyszemélyes leányvállalatára. Abban az esetben egyébként, ha a vitatott határozat hallgatólagosan e vélelemre támaszkodna, az a fellebbezés ellenérdekű felei szerint sértené a védelemhez való jogukat, mivel a kifogásközlés nem hivatkozott egyértelműen e vélelemre.

32. A Parker Hannifin Manufacturing és a Parker-Hannifin ebből azt a következtetést vonta le, hogy mivel a Bizottság a vitatott határozatban elmulasztotta annak értékelését, hogy az ITR és az ITR Rubber (később Parker ITR) a közöttük fennálló szervezeti kapcsolat rövid időszaka során egyetlen vállalkozást alkottak-e, a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor azt állapította meg, hogy a Parker ITR felelőssége nem állapítható meg az ITR magatartásáért pusztán egy ilyen múltbeli szervezeti kapcsolat alapján.

33. A fellebbezés ellenérdekű felei végül hangsúlyozzák, hogy az elévülés szabályai olyan objektív szabályok, amelyek alkalmazása független a jogsértésben érintett jogalanyoktól. Míg az utóbbiak megpróbálhatják magukat kivonni a felelősség elől a leányvállalatok átruházása révén, ezzel szemben semmilyen ellenőrzést nem gyakorolnak az elévülési szabályok alkalmazása felett. A Bizottság azon állítása tehát, amely szerint az, hogy elévülés miatt nem lehet bírságot kiszabni egy jogalannyal szemben, egyenértékű azzal a helyzettel, amelyben a volt üzemeltető jogilag megszűnt létezni, vagy felhagyott minden gazdasági tevékenységgel, két dolog összekeverését jelenti.

3. Értékelés

a) Bevezetés

34. A jelen ügy különösen az ETI és társai ítéletben (EU:C:2007:775) kialakított irányvonalat követi, amelyben a Bíróság a jelen ügyhöz nagyon hasonló körülmények között a gazdasági folytonosság fennállását állapította meg. Abban az ügyben ugyanis a jelen ügyhöz hasonlóan az aktív eszközöket a csoporton belül átruházták egy újonnan létrehozott leányvállalatra, amelyet privatizáció és értékesítés céljából alapítottak (a visszaélésre irányuló szándék minden jele nélkül). Egyébként a jelen fellebbezési eljárás mindkét fele erre az ítéletre hivatkozik, ám ellentétes tézisek alátámasztása érdekében.

b) Ítélkezési gyakorlat

35. Nem szabad szem elől téveszteni, hogy az uniós versenyjog olyan vállalkozásokra alkalmazandó, amelyek szerkezete, finanszírozási módja, jogi szervezete és tagjainak köre az idők során változhat. A Bizottsághoz hasonlóan úgy vélem, hogy e körülmény, valamint a versenyjog hatékony alkalmazásának hozzáigazítása e változásokhoz igazolhatja a személyes felelősség elvétől való eltérések elfogadását, többek között olyan helyzetekben, mint amely az ETI és társai ítélet (EU:C:2007:775) alapjául szolgáló ügyben szerepelt, vagy amely a jelen ügy alapját képezi, és amelyekben a gazdasági folytonosság elvét kell alkalmazni.

36. Nyilvánvaló, hogy amennyiben egy vállalkozás a részvények megvásárlása révén szerez meg egy másikat, akkor általában nincs probléma, mivel a *jogalany* ugyanaz marad (a jogalany átruházása). Nehézségek merülnek fel viszont olyan helyzetekben, amikor az átvevő a jogsértésben érintett vállalkozás üzleti tevékenységét veszi át, és az *aktív eszközök* átruházására kerül sor (az aktív eszközök átruházása). [11]

37. A Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet (C-49/92. P, EU:C:1999:356) 145. pontjában a Bíróság a gazdasági folytonosság elvét illetően (amelynek alkalmazását az Anic a jogsértéssel érintett aktív eszközeinek átruházására figyelemmel kérte) azt mondta ki, hogy „amikor az Anic azt kifogásolja, hogy a Törvényszék neki tudta be a jogsértésért való felelősséget, noha a polipropilénnel kapcsolatos tevékenységét átruházta a Montéra, akkor figyelmen kívül hagyja a személyes felelősség elvét, és nem veszi figyelembe a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következő döntő körülményt (lásd ebben az értelemben: Suiker Unie kontra Bizottság ítélet [40/73–48/73, 50/73, 54/73–56/73, 111/73, 113/73 és 114/73, EU:C:1975:174], 80. és 84. pont), amely szerint a »gazdasági folytonosság« [elve] csak akkor játszhat szerepet, ha a vállalkozás üzemeltetéséért felelős jogi személy a jogsértés elkövetése után jogi értelemben megszűnt. Ebből következik, hogy e szempontok alkalmazása semmilyen szempontból sem ellentétes a jogbiztonság elvével”.

38. Ugyanakkor pusztán az a tény, hogy a jogsértéssel érintett jogalany továbbra is létezik, nem zárja ki szükségképpen azt a lehetőséget, hogy a Bizottság annak a jogalanynak tulajdonítsa a felelősséget, amelyre a gazdasági tevékenységet átruházták.

39. Ahogy arra a Bíróság nemrégiben a Versalis kontra Bizottság ítéletében (C-511/11. P, EU:C:2013:386) emlékeztetett, „[a]z állandó ítélkezési gyakorlat szerint az uniós versenyjog a vállalkozási tevékenységekre vonatkozik, és a vállalkozás fogalma minden gazdasági tevékenységet folytató jogalanyra kiterjed, függetlenül azok jogállásától és finanszírozási módjától. Ha egy ilyen jogalany sérti meg a versenyszabályokat, a személyes felelősség elve szerint neki kell felelnie ezért a jogsértésért.[12] […] A Bíróság már kimondta, hogy *ha két jogalany egyazon gazdasági egységet alkot, az a tény, hogy a jogsértést elkövető jogalany továbbra is létezik, önmagában nem képezi akadályát annak, hogy azon jogalanyt szankcionálják, amelyre átruházta a gazdasági tevékenységeit*. A szankció ilyen alkalmazása különösen abban az esetben fogadható el, ha ezen jogalanyok *ugyanazon személy irányítása alá tartoznak, és figyelembe véve az őket gazdasági és szervezeti téren összekötő szoros kapcsolatokat, lényegében ugyanazokat a kereskedelmi irányelveket alkalmazták*” [13] (kiemelés tőlem). A megtámadott ítéletben egyébként a Törvényszék a gazdasági folytonosság elve alkalmazásának ugyanezen feltételeire hivatkozik (92. és 93. pont).

11 — Lásd például Jones, A., és Sufrin, B., *EC Competition Law*, Oxford, 2004, 121. o.

12 — A Bíróság ebben az értelemben az ETI és társai ítéletre (EU:C:2007:775, 38. és 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) hivatkozik.

13 — A Bíróság az ETI és társai ítéletre (EU:C:2007:775, 48. és 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat, vagyis az Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet, EU:C:2004:6, 355–358. pont) hivatkozik.

40. Meg tudom érteni az ezen ítélkezési gyakorlat mögött meghúzódó logikát: figyelemmel a kartellek fennállásának, és időnként a Bizottság vizsgálatainak hosszú időtartamára, fontos annak elkerülése – a csoporton belüli gazdasági folytonosság esetén (amelyet egyébként fel lehet használni a felelősség kikerülésére) –, hogy a jogsértés büntetlenül maradjon, többek között az uniós versenyjog hatékony érvényesülése elvének alkalmazásával.

41. A HFB és társai kontra Bizottság ítéletben (T-9/99, EU:T:2002:70, 106. pont) a Törvényszék joggal mondta ki, hogy „[a]z igaz, hogy bizonyos kivételes körülmények között a versenyjogi szabályok megsértése azon jogi személy gazdasági jogutódjának tudható be, aki azt elkövette, még akkor is, ha ez utóbbi már megszűnt az említett jogsértést megállapító határozat meghozatalának időpontjában azért, hogy e szabályok hatékony érvényesülését ne veszélyeztessék többek között az érintett társaságok jogi formájában történt változások”. [14]

42. A nagytanácsban hozott ETI és társai ítéletben (EU:C:2007:775, 40., 41. és 44. pont) a Bíróság megerősítette, hogy a gazdasági folytonosság elvének alkalmazását az igazolja, hogy ügyelni kell arra, hogy a versenyjog megsértését büntető szankciók elrettentő hatással rendelkezzenek.

43. Ezen ítélet 41. pontjában a Bíróság emlékeztetett arra, hogy „ha semmilyen lehetőségről nem rendelkeznek arra vonatkozóan, hogy a jogsértést elkövető személytől eltérő személyre szabjanak ki szankciókat, a vállalkozások kibújhatnak a szankciók alól azon egyszerű ténynél fogva, hogy a személyazonosságuk módosult a szerkezetátalakításokat, átruházásokat vagy más jogi vagy szervezeti változásokat követően. Ezáltal veszélybe kerülne a versenyszabályokkal ellentétes magatartások elrettentő szankciókkal történő megtorlására, illetve azok megismétlésének megelőzésére vonatkozó célkitűzés[[15]]”. A Bíróság a 42. pontban azzal folytatta, hogy „ha a jogsértést elkövető valamely jogalany jogi vagy szervezeti változáson ment át, e változás nem feltétlenül eredményezi új, a korábbi jogalany versenyszabályokkal ellentétes magatartása miatti felelősség alól mentesülő vállalkozás létrejöttét, ha gazdasági szempontból azonos a két jogalany”.

44. Ehhez hasonlóan a Törvényszék a Hoechst kontra Bizottság ítélet (T-161/05, EU:T:2009:366) 51. pontjában azt állapította meg, hogy „[a] versenyszabályok hatékony végrehajtása céljából […] szükségessé válhat az, hogy a kartellt kivételesen nem a kartellben részes vállalkozás eredeti, hanem az új üzemeltetőjének tudják be abban az esetben, ha az új üzemeltető gazdasági szempontból ténylegesen is az eredeti üzemeltető jogutódjának tekinthető, vagyis ha a kartellben részes vállalkozást tovább működteti”. A Törvényszék ezt követően az ETI és társai ítélet (EU:C:2007:775) 41. pontjára hivatkozik.

c) A jelen ügy

i) Általános állásfoglalás

45. Úgy vélem, hogy bár a Törvényszék a helyes ítélkezési gyakorlatra hivatkozott a csoporton belüli gazdasági folytonosság kapcsán (anélkül azonban, hogy azt elmélyülten elemezte volna), azt nem alkalmazta megfelelően a jelen ügyben.

14 — A Törvényszék az NMH Stahlwerke kontra Bizottság ítéletre (T-134/94, EU:T:1999:44, 127. pont) hivatkozik.

15 — A Bíróság itt ebben az értelemben a következő ítélkezési gyakorlatra hivatkozik: ACF Chemiefarma kontra Bizottság ítélet (41/69, EU:C:1970:71, 173. pont), Showa Denko kontra Bizottság ítélet (C-289/04. P, EU:C:2006:431, 61. pont) és Britannia Alloys & Chemicals kontra Bizottság ítélet (C-76/06. P, EU:C:2007:326, 22. pont).

46. Ahogy arra a Bizottság megalapozottan mutatott rá, a jelen ügyben az aktív eszközök két átruházását (két elkülönült ügyletet, amelyeknek saját jogkövetkezményei vannak [16]) kell megkülönböztetni: először is egy *csoporton belüli* átruházást, jelen esetben a Saiag-csoporton belül, amelynek során az ITR aktív eszközeit átruházták az ITR Rubberre, másodszor pedig, egy *csoportok közötti* átruházást, jelen esetben a Saiag-csoport és a Parker-Hannifin-csoport között, amelynek során a Saiag eladta az ITR Rubbert (később ITR Parker) a Parker-Hannifinnek. [17]

47. Márpedig a megtámadott ítélet nyilvánvalóan csak a második átruházással foglalkozik (lásd például ezen ítélet 116–121. pontját), mivel ezt az értelmezést az elsőfokú eljárás felperesei javasolták, és a Törvényszék azt el is fogadta. Ezáltal a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, mivel tévesen minősítette a tényállást, ami a gazdasági folytonosság elvének hibás alkalmazását eredményezte. A Törvényszék ugyanis tévesen hivatkozik a Saiag/ITR és a Parker-Hannifin között a szerkezeti kapcsolatok hiányára az aktív eszközök Parker ITR-re történő átruházását követően, holott hasonló kapcsolatok álltak fenn az ITR és egyszemélyes leányvállalata, a Parker ITR között az első (csoporton belüli) aktíveszköz-átruházástól kezdve a második (csoportok közötti) átruházás időpontjáig.

48. Álláspontom szerint az első átruházásra az ítélkezési gyakorlat által annak érdekében előírt feltételek mellett került sor, hogy azt a gazdasági folytonosság egy esetének lehessen tekinteni, ami lehetővé teszi a személyes felelősség elvétől való eltérést.

49. Az ítélkezési gyakorlat [18] szerint ugyanis, amennyiben két jogalany (a jelen esetben az ITR és az ITR Rubber) gazdasági egységet alkot, akkor az a tény, hogy a jogsértést elkövető jogalany (ITR) még mindig létezik, önmagában nem jelenti akadályát annak, hogy szankciót alkalmazzanak azon jogalannyal szemben, amelyre gazdasági tevékenységét átruházta (ITR Rubber). Ráadásul a szankció ilyen alkalmazása különösen abban az esetben fogadható el, ha a jogalanyok ugyanazon személy (a jelen esetben a Saiag) irányítása alá tartoznak, és figyelembe véve az őket gazdasági és szervezeti téren összekötő szoros kapcsolatokat, lényegében ugyanazokat a kereskedelmi irányelveket alkalmazták.

50. Fontos emlékeztetni arra, hogy az ITR esetében az aktív eszközöket egy a jogsértést elkövető vállalkozáson (ITR) belül létrehozott jogalanyra (ITR Rubber) ruházták át a jogsértés fennállásának időtartama alatt, így a csoporton belüli gazdasági folytonosság feltételei teljesültek. Ezt követően nem az aktív eszközöket, hanem a jogalanyt (ITR Rubber) ruházták át a Saiag/ITR csoportról a Parker-Hannifin csoportra, mielőtt még azt Parker ITR-re nevezték volna át. Ehhez hozzáteszem, hogy a Bizottság *a gazdasági folytonosság elvére figyelemmel nem tudta be a felelősséget a Parker-Hannifinnek az azt megelőző időszakra, hogy megszerezte az ITR Rubber részvényeit*.

51. Tehát csak az *ITR Rubber (vagy Parker ITR) felelősségéről* van szó, amely a Parker-Hannifinnek való eladását megelőzően átvette a jogsértés tárgyát képező aktív eszközöket saját anyavállalatától, a Saiag/ITR csoport részét képező ITR-től. Álláspontom szerint a Bizottság feltevése helyes, legalábbis abban a részében, amelyben azt állítja, hogy az aktív eszközöknek a leányvállalat eladását megelőző, e csoporton belüli átruházása az ítélkezési gyakorlatnak megfelelően lehetővé teszi, hogy az ITR Rubbernek (vagy Parker ITR-nek), mint a csoporton belüli gazdasági jogutódnak tudják be az ITR

16 — Ugyanis bár a két ügylet lehet gazdasági szempontból egymástól független, mindazonáltal nem lehet figyelmen kívül hagyni az elsőt, illetve nem lehet úgy tekinteni, hogy az abból fakadó jogi felelősségek megszűnnek, mivel azok *ipso facto* elenyésznek a második ügyletben.

17 — Úgy vélem (a Bizottsághoz hasonlóan), hogy a jelen ügy tárgya nyilvánvalóan nem egy olyan jogalany puszta eladása, amely részt vett a jogsértésben; ha az ITR-t mint jogalanyt adták volna el, a jogalanyhoz az új csoportban a múlt tekintetében továbbra is kapcsolódó felelősség a Cascades kontra Bizottság ítéletből (EU:C:2000:626) következne. A jelen ügyet úgy sem lehet tekinteni, mint amelyben az aktív eszközök független csoport részére történő értékesítéséről van szó.

18 — Lásd Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet (EU:C:2004:6, 356–359. pont), valamint ETI és társai ítélet (EU:C:2007:775, 48. és 49. pont). Az Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet (EU:C:2004:6) 359. pontja különösen releváns a jelen ügyben: „[e] tekintetben igaz az, hogy a fent hivatkozott Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítélet 145. pontjában a Bíróság azt mondta ki, hogy csak akkor állhat fenn gazdasági folytonosság, ha a vállalkozás üzemeltetéséért felelős jogi személy a jogsértés elkövetése után jogi értelemben megszűnt. *A jelen ügy azonban két létező és működőképes vállalkozásra vonatkozott, amelyek közül az egyik az általa végzett tevékenységeknek csak meghatározott részét ruházta át a másikra, és amelyek között nem állt fenn szerkezeti kapcsolat. Márpedig, amint az a jelen ítélet 344. pontjából kitűnik, a jelen ügyben nem ez a helyzet*” (kiemelés tőlem).

jogsértő magatartása miatti felelősséget. Bármely végső célt is követett a Saiag/ITR, amikor létrehozta az ITR Rubbert, az átruházás olyan belső szervezeti változást [19] jelentett, amelynek révén a kartellel érintett tevékenységet átruházták az ITR Rubberre, amely először e néven, később pedig Parker ITR néven *nem kevesebb, mint hat évig folytatta e tevékenységet és a kartellben való részvételt*. Másként fogalmazva, az ITR Rubber (később Parker ITR) a jogsértésben való folyamatos részvétele miatt továbbra is felelős maradt azáltal, hogy új tagja számára új felelősséget keletkeztetett. Egyébként ellentétben azzal, amit a Törvényszék láthatóan gondol, a jogalany eladása nem elegendő a korábbi gazdasági folytonosság megszakításához. [20]

ii) A Törvényszék okfejtésének részletes elemzése

52. Ha visszatérünk a megtámadott ítéletre, megállapítható, hogy a Törvényszék nem kevesebb, mint 48 pontot szentel a gazdasági folytonosság elvének (nevezetesen az említett ítélet 83–130. pontja). Ugyanakkor azok az indokok, amelyek miatt a Törvényszék kizárta az ITR Rubber (később, a Parker-Hannifin csoportra való átruházást követően Parker ITR), mint az ITR gazdasági jogutódja felelősségét, véleményem szerint nem tűnnek ki egyértelműen a megtámadott ítéletből.

53. Ha megvizsgáljuk a megtámadott ítéletnek a jelen indítvány 22. pontjában hivatkozott pontjait, akkor úgy tűnik, hogy a Törvényszék a következő okfejtést követte: i. az ITR Rubber csak hét hónapig létezett a Saiag-csoporton belül, és csak rövid ideig (egy hónapig) végzett a tengeri tömlőkkel kapcsolatos tevékenységet (115. pont); ii. az ITR Rubbert a Saiag-csoporton belül csak abból a célból hozták létre, hogy egy harmadik vállalkozás (vagyis a Parker-csoport) részére eladják (115. pont); iii. „e feltételek mellett" a szóban forgó tevékenységek korábbi üzemeltetőjének (az ITR-nek és anyavállalatának, a Saiagnak) kellett volna felelnie a jogsértésért a 2002. január 1-je – vagyis a kartellel érintett tevékenységek ITR Rubberre ruházásának időpontja – előtti időszak tekintetében (116. pont, első mondat, valamint 118. [21] és 119. pont [22]); iv. a Saiag részéről az ITR Parker-Hannifinre történő átruházása tehát nem elemezhető a gazdasági folytonosság egy eseteként (116. pont, második mondat).

54. Az alábbiakban elemzem azokat az elemeket és körülményeket, amelyekre a Törvényszék a gazdasági folytonosság elve alkalmazásának elutasítását alátámasztó okfejtést alapította.

– Mikor kellett volna fennállniuk a szerkezeti kapcsolatoknak az átruházó és az átvevő között? Az átruházónak jogilag meg kellett volna szűnnie?

55. Az igaz, hogy az ETI és társai ítélet (EU:C:2007:775, 50. pont) az átruházó és az átvevő közötti az olyan szervezeti kapcsolatokra utal, amelyek „a jogsértő magatartásuk idején" álltak fenn.

56. Fellebbezés alapján hozott ítéleteiben azonban a Bíróság már többször megerősítette a gazdasági folytonosság fennállását olyan esetben is, amikor az aktív eszközök átruházására a jogsértés megszűnése után került sor (ami álláspontom szerint azt támasztja alá, hogy a szerkezeti kapcsolatoknak nem kell kötelezően fennállniuk a teljes jogsértési időszak alatt), de a szerkezeti kapcsolatok az átruházó és az átvevő jogalany között *a Bizottság határozatának meghozatala időpontjában* fennálltak.

19 — Lásd ETI és társai ítélet (EU:C:2007:775, 41., 42. és 44. pont).

20 — A per tárgyát képező aktív eszközök Saiag-csoporton belüli eladását, és a Parker ITR jogalany későbbi eladását egy új csoport részére ugyanis fogalmilag elkülönült eseményként kell kezelni.

21 — „A Bizottságnak következésképpen meg kellett volna állapítania, hogy 2002. január 1-jéig a Saiag és az ITR volt felelős a jogsértésért, majd adott esetben ki kellett volna mondania, hogy e jogsértés elévült, mint azt az állandó ítélkezési gyakorlat lehetővé teszi számára […]".

22 — „Ezzel szemben ilyen feltételek mellett a Bizottság nem állapíthatta volna meg az ITR Rubber felelősségét a 2002. január 1-jét, vagyis azon időpontot megelőző időszak vonatkozásában, amikor a kartellben érintett aktív eszközöket átruházták rá".

57. A Cimenteries CBR és társai kontra Bizottság ítéletben [23] a Törvényszék megerősítette az Aalborg – amely 1990-es megalakulása során (1990. január 1-jére visszaható hatállyal) átvette az Aktieselskabet Aalborg Portland-Cement Fabrik (AAPCF) által elkövetett jogsértés tárgyát képező aktív eszközöket – gazdasági jogutód jogállását, miközben a jogsértés 1983 januárjától 1988 decemberéig tartott. Bár az Aalborg társaság előadta, hogy a jogsértést elkövető társaság „jogilag nem szűnt meg, mivel olyan holdingtársasággá alakult, amely új néven az Aalborg részvényei 50%-ával rendelkezett" (1334. pont), a Törvényszék elutasította ezt az érvet, azzal az indokkal, hogy e módosításokra a csoport szerkezetátalakításának keretében került sor, ami alapján úgy lehetett tekinteni, hogy az Aalborg és a jogsértés elkövetője az EK 81. cikk értelmében egyetlen gazdasági egységet alkot, és ennek alapján a Bizottság „megállapíthatta az Aalborg felelősségét a [szóban forgó] társaság tevékenységéért" (1335. pont).

58. A fellebbezés szakaszában a Bíróság e tekintetben helybenhagyta a Törvényszék ítéletét. [24]

59. Az Aalborg azt is előadta, hogy „nem lehetett volna megállapítani a felelősségét egy kartell tevékenysége miatt azon történeti időszak vonatkozásában, amelyhez a Cement-ügyben hozott határozat a [kifogásközléssel] ellentétben e jogsértést kapcsolja. Mivel a szóban forgó találkozók időpontjában még nem jött létre, képviselői vitathatatlanul nem vettek részt a Cement-ügyben hozott határozatban megállapított kartell szempontjából alapvetőnek tekintett találkozókon" (a Bíróság említett ítéletének 351. pontja).

60. Márpedig, miután kiemelte, hogy a jogkérdés arra vonatkozott, hogy az a tény, hogy a jogsértést elkövető társaság „még létezett, teljes mértékben és szükségképpen kizárta-e annak lehetőségét, hogy a Bizottság az Aalborggal szemben, mint gazdasági és szervezeti szempontból a jogsértés elkövetőjével szemben járjon el", a Bíróság nemleges választ adott, kiemelve, hogy figyelemmel a vállalkozásnak a bekövetkezett változásokat megelőző és azokat követő gazdasági azonosságára, az említett társaság, mint jogalany további fennállása „önmagában nem képezte a határozat megsemmisítésének indokát" (358. pont). Elismerve, hogy a Bizottság kontra Anic Partecipazioni ítéletben (EU:C:1999:356) úgy döntött, hogy csak abban az esetben állhat fenn gazdasági folytonosság, ha a vállalkozás üzemeltetéséért felelős jogi személy a jogsértés elkövetése után jogi értelemben megszűnt, a Bíróság hangsúlyozta, hogy míg az ezen ítélet alapjául szolgáló ügy „két létező és működőképes vállalkozásra vonatkozott, amelyek közül az egyik az általa végzett tevékenységeknek csak meghatározott részét ruházta át a másikra, és amelyek között nem állt fenn szerkezeti kapcsolat" (359. pont), [25] a hivatkozott ügyben nem ez volt a helyzet.

61. E megközelítést követte a Törvényszék a Jungbunzlauer kontra Bizottság ítéletben (EU:T:2006:270, 131. és 132. pont) is: „[a] Jungbunzlauer-csoport 1993-ban történt szerkezetátalakítását megelőző időszakot illetően meg kell állapítani […], hogy 1993-ig a Jungbunzlauer GmbH nem csupán a csoport citromsavpiaci tevékenységeiért volt felelős, hanem a csoport tevékenységei összességének irányításáért is. Ez utóbbi feladattal, amely a csoport tevékenységeinek – beleértve a citromsavpiacra vonatkozó tevékenységeket is – vezetéséből állt, *1993-tól a Jungbunzlauer volt megbízva, amely így a Jungbunzlauer GmbH gazdasági utódjává vált a csoport tevékenységeivel kapcsolatos ügyintézés tekintetében*" (kiemelés tőlem), azonban „[az a] tény, hogy a társaság továbbra is létezik mint jogalany, nem zárja ki azt, hogy a közösségi versenyjog tekintetében e társaság bizonyos tevékenységeinek átadása következhessen be, és az utód váljon felelőssé az elől által elkövetett cselekményekért".

23 — T-25/95, T-26/95, T-30/95–T-32/95, T-34/95–T-39/95, T-42/95–T-46/95, T-48/95, T-50/95–T-65/95, T-68/95–T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 és T-104/95, EU:T:2000:77, 1334. és 1335. pont, valamint a rendelkező rész 15. pontja.

24 — Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet (EU:C:2004:6, 344–359. pont).

25 — Lásd a jelen indítvány 39. pontját.

62. Ehhez hasonlóan, az ArcelorMittal Luxembourg és társai kontra Bizottság ítéletben [26] is a gazdasági folytonosság megállapításakerült megerősítésre, noha az aktív eszközök ProfilARBED-re való átruházására 1992-ben, vagyis a jogsértés 1991-ben történt megszűnését követően került sor.

63. A Törvényszék ugyanis megalapozottan mutatott rá arra (a 36. és 111. pontokban), hogy „[a] megtámadott határozat 1. cikkének értelmében: »Az [ARBED-ből, a TradeARBED-ből és a ProfilARBED-ből] álló vállalkozás az ESZAK-Szerződés 65. cikkének megsértésével számos olyan megállapodásban és összehangolt magatartásban vett részt, amelyek célja vagy hatása árrögzítés, kvóta-elosztás és nagymértékű információcsere volt az acélgerendák közösségi piacán. Az így alkotott vállalkozásnak az e jogsértésekben való részvétele *1988. július 1-je és 1991. január 16-a között* állapítható meg«”, valamint, hogy „[a] jelen esetben a ProfilARBED *1992-es* alapítása – az ARBED 100%-os tulajdonában lévő [helyesen: egyszemélyes] leányvállalataként az ARBED-nek az acélgerendák ágazatában végzett gazdasági és ipari tevékenységeinek folytatása céljából – az Aalborg Portland és társai kontra Bizottság egyesített ügyekhez és a Jungbunzlauer kontra Bizottság ügyhöz vezető esetekkel analóg esetet képez” (kiemelés tőlem).

64. A Törvényszék ezen ítéletét a Bíróság utóbb helybenhagyta, az ArcelorMittal Luxembourg kontra Bizottság és Bizottság kontra ArcelorMittal Luxembourg és társai ítélet (EU:C:2011:190) 104. pontjában kiemelve, hogy „[a]zon érvet illetően, miszerint a jogsértő magatartás testvérvállalatnak való betudása e társaság tekintetében az anyavállalattal szemben alkalmazotthoz képest szigorúbb felelősségi rendszer bevezetését eredményezné, elegendő arra emlékeztetni, hogy a jelen esetben *a Bizottság az említett magatartást a testvérvállalatnak azon okból tudta be, hogy az átvette az anyavállalat gazdasági tevékenységeit*, és ennélfogva mivel a testvérvállalat felelőssége az anyavállalat felelősségének függvénye, a testvérvállalattal szemben alkalmazott felelősségi rendszer semmiben sem szigorúbb, mint az anyavállalattal szembeni” (kiemelés tőlem).

65. Úgy vélem (a Bizottsághoz hasonlóan), hogy az eltérő álláspont önkényes eredményekhez vezetne, mivel annak lehetősége, hogy a jogsértő magatartásért való felelősséget az átruházást megelőző időszak vonatkozásában az átvevő jogalanynak tudják be, a szerkezeti kapcsolatok fenntartásától függ az átruházóval, oly módon, amely gyökeresen eltérő eredményekkel jár annak függvényében, hogy az említett kapcsolatok kevéssel a jogsértés megszűnése előtt vagy után szakadtak meg.

66. Egyébként emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság elfogadta, hogy az átvevő jogalany az átruházó jogalany gazdasági jogutódjának tekinthető, még akkor is, ha a köztük *a jogsértési időszak egésze alatt* (tehát a tevékenységek átruházásának időpontjában is) fennálló szerkezeti kapcsolatok a határozat időpontjára megszűntek. [27]

67. A fent hivatkozott ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a csoporton belüli gazdasági folytonosság elvének alkalmazása nem követeli meg sem azt, hogy az átruházó jogilag megszűnjön, sem azt, hogy az átruházó és az átvevő közötti szerkezeti kapcsolatok a jogsértési időszak egésze alatt fennálljanak.

68. Álláspontom szerint az annak eldöntése szempontjából releváns időpontnak, hogy csoporton belüli vagy független vállalkozások közötti aktíveszköz-átruházásról van szó, az aktív eszközök átruházási időpontjának kell lennie. [28] A jelen ügyben az ügyiratokból kitűnik, hogy a Saiag/ITR csoport hozta létre az ITR Rubbert, egy olyan leányvállalatot, amelyre az aktív eszközöket akkor ruházták át, amikor az még az irányítása alatt állt.

26 — EU:T:2009:90.

27 — Lásd ebben az értelemben ETI és társai ítéletet (EU:C:2007:775, 50. pont), amelyben a Bíróság nem követte a Kokott főtanácsnok által indítványának (EU:C:2007:404) 96. pontjában javasolt ellentétes elemzést, amely szerint a szerkezeti kapcsolatoknak *a határozat időpontjában* kell fennállniuk.

28 — Lásd Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítélet (EU:C:2004:6, 356. és 357. pont), valamint ETI és társai ítélet (EU:C:2007:775, 48–52. pont).

69. Egyebekben itt meg kell jegyezni, hogy úgy tűnik, hogy az elsőfokú eljárásban képviselt álláspontjukkal ellentétben az ellenérdekű felek immár elismerik,[29] hogy a gazdasági folytonosság megállapítható akkor is, ha a szerkezeti kapcsolatok a Bizottság határozata meghozatalának időpontjában már nem állnak fenn.[30]

– A szerkezeti kapcsolatok tartama

70. Az igaz, hogy az ITR és az ITR Rubber közötti szerkezeti kapcsolatok legfeljebb hét hónapig, 2001. június 27. és 2002. január 31. között álltak fenn, míg a vitatott határozat által lefedett jogsértési időszak az 1986 és 2007 közötti időtartamot jelentette, e határozatot pedig 2009-ben hozták. Ezzel együtt azonban a jelen ügyben teljesültek az ítélkezési gyakorlatban rögzített azon feltételek, amelyek alapján az ITR és a Pirelli Treg 1986 óta kifejtett múltbeli magatartásai miatti felelősség az ITR Rubbernek (később Parker ITR), mint a csoporton belüli gazdasági jogutódnak tudható be.[31] Jogi és gazdasági jogelődjének, a Pirelli Tregnek a felelőssége az ITR-re szállt át, miután az e jogalannyal 1990-ben összeolvadt. Ezt követően 2001. június 27-én az ITR létrehozta az ITR Rubbert (később Parker ITR), mint egyszemélyes leányvállalatot, majd 2002. január 1-jén átruházta rá a jogsértés tárgyát képező aktív eszközöket. Ehhez hozzáteszem, hogy az ITR Rubber jogalanyt a Saiag/ITR hozta létre, nem pedig a vevő Parker-Hannifin, ugyanis az aktív eszközöket akkor ruházták át az ITR Rubberre, amikor az még mindig a Saiag/ITR irányítása alatt állt.[32] 2001. június 27-től a Parker ITR 2002. január 31-én történt átruházásáig az ITR (az aktív eszközök átruházója) és az ITR Rubber (később Parker ITR) (az átvevő) között olyan szerkezeti kapcsolatok álltak fenn, amelyek egy olyan anyavállalat és egyszemélyes leányvállalata között állnak fenn, amelyek ugyanazon vállalkozás (Saiag) részét képezik. Az aktív eszközök 2002. január 1-jén végbement átruházására tehát még e szerkezeti kapcsolatok fennállása idején került sor.

71. Jóllehet ahhoz, hogy két jogalany az uniós versenyjog szempontjából egyetlen gazdasági egységet alkosson,[33] az szükséges, hogy a szerkezeti kapcsolatok közöttük az átruházás időpontjában is fennálljanak, az viszont nem lehet szükséges, hogy e kapcsolatok hosszú időn keresztül, illetve a jogsértési időszak teljes egésze során[34] fennálljanak. Az a tény tehát, hogy az ITR Rubber nem maradt a Saiag-csoportban, és csak rövid időtartam telt el a létrehozása és a Parker-Hannifin-csoport részére történő eladása között, nem lehet releváns, annál is inkább, mivel a per tárgyát képező aktív eszközök átruházásától kezdve a Parker ITR ugyanúgy részt vett a kartellben.[35] Az aktív eszközök átruházását követő eseményekre való hivatkozás (és az azok vizsgálatára irányuló kötelezettség) nyilvánvalóan jogbizonytalanságot eredményezett.

72. Bár az ítélkezési gyakorlat nem tartalmaz sok konkrét utalást arra nézve, hogy a szerkezeti kapcsolatoknak milyen időtartamúaknak kell lenniük (a jelen esetben ez hét hónap, nem pedig egy hónap, ahogy azt az ellenérdekű felek állítják), mindazonáltal kiemelem, hogy az Areva és társai kontra Bizottság ítélet (T-117/07 és T-121/07, EU:T:2011:69), valamint a fellebbezés alapján hozott Areva

29 — Lásd a Bíróság előtt előterjesztett válaszbeadványuk 35. pontját.

30 — Lásd a Bíróság előtt előterjesztett válaszbeadványuk 28., 29., 35. és 41. pontját, valamint a megtámadott ítélet 59. pontját, amely szerint „[a] felperesek kifejtik, hogy a közelmúltbeli ítélkezési gyakorlat megerősíti, hogy az aktív eszközök csoporton belüli átruházása esetén a gazdasági jogutódlás elmélete csak akkor alkalmazható, ha az átvevő jogalany és az átruházó jogalany közötti szerkezeti kapcsolatok még a jogsértést megállapító bizottsági határozat meghozatalának időpontjában is fennállnak”.

31 — Lásd a vitatott határozat (370)–(373) preambulumbekezdését.

32 — Ez a Saiag/ITR csoport által a szóban forgó tevékenység felett e csoport keretében gyakorolt irányítás indokolja tehát, hogy a személyes felelősség elvétől eltérve, a gazdasági folytonosság alapján felelősséget tudjanak be az ITR Rubbernek (később Parker ITR).

33 — E tekintetben a Bizottság az Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítéletre (EU:C:2004:6), valamint az ArcelorMittal Luxembourg kontra Bizottság és Bizottság kontra ArcelorMittal Luxembourg és társai ítélet (EU:C:2011:190) 104. pontjára hivatkozik, amelyekben a Bíróság a fellebbezési szakaszában helybenhagyta a Törvényszék elemzését, amely elfogadta a gazdasági folytonosság fennállását, annak ellenére, hogy az aktív eszközök átruházására a jogsértés megszűnése után került sor.

34 — Lásd például ETI és társai ítélet (EU:C:2007:775, 48. és az azt követő pontok).

35 — A Bizottság szerint ugyanis, amikor az új anyavállalat, a Parker-Hannifin tudomást szerzett a jogsértésről, ennek ellenére úgy döntött, hogy eltitkolja a kartellt, azt remélve, hogy azt nem fedezik fel.

kontra Bizottság ítélet (C-247/11 P és C-253/11 P, EU:C:2014:257) [36] alapjául szolgáló ügyben az anyavállalat (az Areva-csoport) négy hónapos időtartamig volt egy leányvállalat tagja, amit elegendőnek tekintettek ahhoz, hogy jelentős összegű bírságot szabjanak ki vele szemben, amelynek vonatkozásában az anyavállalat egyetemleges felelősségét állapították meg.

– Azon körülményekről, hogy az ITR Rubbert létrehozásától kezdve eladásra szánták, és röviddel ezután el is adták

73. E körülményeket álláspontom szerint nem kell figyelembe venni. Ugyanis, egy olyan szubjektív tényező figyelembevétele, mint valamely leányvállalat létrehozásának a célja (a megtámadott ítélet 115. pontja), jogbizonytalanságot hordozhat, mivel a gazdasági folytonosság elvének alkalmazását objektív és egyértelmű szabályoknak kell szabályozniuk, továbbá az nem függhet szubjektív szándékoktól.

74. Az átruházás által rövidebb vagy hosszabb távon követett gazdasági cél figyelembevétele emellett ellentétes lenne az ETI és társai ítéletben (EU:C:2007:775) követett megközelítéssel, amelyben a Bíróság nagytanácsa nem vette figyelembe a következőket: i. azt, hogy az Amministrazione autonoma dei monopoli di Stato (AAMS) tevékenységeinek az ETI-re történő átruházására annak utóbbi privatizációja céljából került sor, ugyanis e tény nem zárta ki a gazdasági folytonosságot, valamint ii. azt a körülményt, hogy a gazdasági jogelőd nem szűnt meg.

75. Az a körülmény, hogy az ITR Rubbert kifejezetten azért hozták létre, hogy az megszerezze a per tárgyát képező aktív eszközöket, nem zárja ki tehát a gazdasági folytonosság megállapítását, és nem teszi lehetővé a Parker ITR, mint az ITR gazdasági jogutódja felelősségének érvényes kizárását. A helyzet nem tér el az ETI helyzetétől, amelyet kifejezetten az AAMS tevékenységének folytatása céljából hoztak létre, mivel az ETI-t létrehozó nemzeti jogszabály párhuzamosan előírta azt is, hogy át kell ruházni az ETI-re az AAMS dohányágazatbeli tevékenységét.

76. A Bíróság az ETI és társai ítéletben (EU:C:2007:775) 44. pont) [37] azt is hangsúlyozta, hogy „[s]zintén nem releváns az a körülmény, hogy a tevékenységátruházásról nem magánszemélyek döntöttek, hanem a jogalkotó, privatizációs célból. *A valamely tagállam hatóságai által meghozott, a vállalkozás szerkezetátalakítására vagy átszervezésére vonatkozó intézkedéseknek ugyanis jogszerűen nem lehet az a következménye, hogy veszélyeztessék a közösségi versenyjog hatékony érvényesülését*” (kiemelés tőlem).

77. Ehhez hasonlóan, a szóban forgó aktív eszközök átruházója és átvevője közötti, többek között a jogsértést elkövető vállalkozás keretében fennálló szerkezeti kapcsolatokat az átruházást követő olyan eseményektől függetlenül kell értékelni, mint a vállalkozás megszűnése, vagy az átvevő leányvállalat eladása.

iii) Az ellenérdekű felek másik érve: milyen típusú szerkezeti kapcsolat?

78. Az ellenérdekű felek előadják, hogy a Bíróság az ETI és társai ítéletben (EU:C:2007:775) nem rögzített olyan mechanikus szabályt, amely szerint a jogsértéssel érintett tevékenység átruházója és átvevője közötti puszta szerkezeti kapcsolat múltbeli fennállása automatikusan megalapozná az átvevő felelősségét az ilyen jogsértés miatt. A Bíróság kifejezetten azt mondta ki, hogy az ilyen következmény csak azzal a feltétellel lehetséges, ha bizonyítják, hogy az átruházó és az átvevő ugyanazon személy tényleges irányítása alatt állt a szerkezeti kapcsolat fennállásának időpontjában, és lényegében ugyanazokat a kereskedelmi irányelveket alkalmazta. [38]

36 — A Törvényszék ítéletét a Bíróság részben hatályon kívül helyezte, de nem ebben a tekintetben.

37 — Lásd még Kokott főtanácsnok ugyanezen ügyre vonatkozó indítványának 95. pontját.

38 — Ezen ítélet 49. pontja.

79. Az ellenérdekű felek arra hivatkoznak, hogy ebben az ítéletben a Bíróság, bár megállapította, hogy fennállt a szerkezeti kapcsolat a két érintett jogalany között (mivel ugyanazon hatóság irányítása alatt álltak), mindazonáltal a nemzeti bíróságra hagyta annak vizsgálatát, hogy e jogalanyok az említett hatóság „felügyelete alatt”[39] álltak-e, amit egyébként a nemzeti bíróság tagadott.

80. Az ellenérdekű felek szerint a vitatott határozatban a Bizottság teljes mértékben elmulasztotta annak értékelését, hogy az ITR és az ITR Rubber közötti szerkezeti kapcsolat fennállásának rövid tartama alatt e két jogalany az ETI és társai ítéletben (EU:C:2007:775) előírtaknak megfelelően ugyanazon személy irányítása alá tartozott-e, és figyelembe véve az őket gazdasági és szervezeti téren összekötő szoros kapcsolatokat, lényegében ugyanazokat a kereskedelmi irányelveket alkalmazták-e. A vitatott határozat csak arra utalt, hogy a tengeri tömlőkkel kapcsolatos tevékenység ITR-ről az ITR Rubberre történő átruházásának időpontjában az utóbbiban az előbbi „100%-os részesedéssel rendelkezett”. Az említett határozat semmilyen módon sem utalt arra az ítélkezési gyakorlatra, amelynek értelmében egy anyavállalatról vélelmezhető, hogy meghatározó befolyást gyakorol egyszemélyes leányvállalatára. Az ellenérdekű felek ebből azt vonják le, hogy mivel a Bizottság a vitatott határozatban elmulasztotta annak értékelését, hogy az ITR és az ITR Rubber (később Parker ITR) azon rövid időszak során, amelynek folyamán közöttük szerkezeti kapcsolat állt fenn, egy vállalkozást alkotott-e, a Törvényszék nem alkalmazta tévesen a jogot, amikor azt állapította meg, hogy a Parker ITR nem tehető felelőssé az ITR magatartásáért pusztán az ilyen múltbeli szerkezeti kapcsolat alapján.

81. Azon kívül, hogy az ETI és társai ügyben nem volt meglepő, hogy a Bíróság a nemzeti bíróságra hagyta annak vizsgálatát, hogy az ugyanazon közjogi szervezet irányítása alatt álló AAMS (amely átruházta tevékenységét) és az ETI (amely átvette azokat), valóban az említett közjogi szervezet felügyelete alatt állt-e (ez a probléma a jelen esetben, amelyben a szerkezeti kapcsolat csak az ITR és az ITR Rubber között áll fenn, nem merült fel), az ellenérdekű felek érve nem meggyőző, mivel a Bíróság az Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítéletben (C-97/08 P, EU:C:2009:536, 60. pont) egyértelműen azt mondta ki, hogy „[a]bban a különös esetben, ha az anyavállalat 100%-os részesedéssel rendelkezik a közösségi versenyjog szabályait sértő magatartást folytató leányvállalatban, egyrészről ezen anyavállalat meghatározó befolyást gyakorolhat az említett leányvállalat magatartására[40], másrészről pedig fennáll azon egyszerű vélelem, amely szerint az említett anyavállalat ténylegesen meghatározó befolyást gyakorol leányvállalata magatartására[41]”.

82. A Bíróság ugyanezen ítélet 61. pontjában a következőképpen folytatja: „[e] körülmények között elegendő, ha a Bizottság bizonyítja, hogy valamely leányvállalatnak az anyavállalata az egyedüli tulajdonosa [helyesen: tagja], ahhoz hogy arra következtethessen, hogy ez utóbbi meghatározó befolyást gyakorol e leányvállalat üzletpolitikájára. A Bizottságnak ezt követően módjában áll az anyavállalat egyetemleges felelősségét megállapítani a leányvállalatára kirótt bírság megfizetését illetően, kivéve, ha a fenti vélelem megdöntésére köteles anyavállalat elegendő bizonyítékot terjeszt elő annak bizonyításához, hogy a leányvállalata önálló piaci magatartást követ[42]”.

39 — Meg kell jegyezni, hogy a Bíróság elé terjesztett válaszbeadványukban az ellenérdekű felek azt állítják, hogy „a Bíróság az olasz Consiglio di Statóra hagyta annak értékelését, hogy az ítéletében kialakított »*tényleges irányítás*« feltétele alapján megállapítható-e az ETI felelőssége az AAMS magatartásáért” (kiemelés tőlem). A beadványuk eredeti angol szövegében alkalmazott kifejezés az „actual control”. Márpedig e kifejezés így nem szerepel az ETI és társai ítélet angol fordításában. Az ítélet 51. pontjában arról van szó, hogy az AAMS és az ETI az érintett közjogi szervezet „felügyelete alatt” álltak, amit úgy fordítottak angolra, hogy „AAMS and ETI were subject to the control of that public entity”.

40 — A Bíróság ebben az értelemben hivatkozik az Imperial Chemical Industries kontra Bizottság ítéletre (48/69, EU:C:1972:70, 136. és 137. pont).

41 — A Bíróság ebben az értelemben hivatkozik az AEG-Telefunken Imperial Chemical Industries kontra Bizottság ítéletre (107/82, EU:C:1983:293, 50. pont), és a Stora Kopparbergs Bergslags Imperial Chemical Industries kontra Bizottság ítéletre (EU:C:2000:630, 29. pont).

42 — A Bíróság ebben az értelemben hivatkozik a Stora Kopparbergs Bergslags Imperial Chemical Industries kontra Bizottság ítéletre (EU:C:2000:630, 29. pont).

83. Az ellenérdekű felek hivatkoznak továbbá a ThyssenKrupp Nirosta kontra Bizottság ítéletre (EU:C:2011:191), amelyben sem a Bizottság, sem a Bíróság nem hivatkozott a Thyssen Stahl átruházó és a ThyssenKrupp Nirosta átvevő között eredetileg fennálló szerkezeti kapcsolatra, mint a második jogalanynak az első jogalany jogsértő magatartása miatti felelősségének megállapítását megalapozó lehetséges, sőt elégséges indokra. [43]

84. Álláspontom szerint az említett ítélet a jelen ügyben nem releváns, mivel a fellebbezés alapján hozott ThyssenKrupp Nirosta kontra Bizottság ítélet (EU:C:2011:191) alapjául szolgáló ügyben a Bíróságot nem arra kérték fel, hogy döntse el, hogy következhet-e gazdasági folytonosság pusztán az aktív eszközök átruházásából, hanem csupán az aktív eszközök megszerzőjének arra vonatkozó puszta nyilatkozatáról kellett döntenie, hogy vállalja az ezen aktív eszközökhöz kapcsolódó jogsértő magatartás miatti felelősséget. A fellebbezés keretében a Bíróság csak arról dönthetett, hogy a Törvényszék értékelése (amely csak az említett nyilatkozatra vonatkozott) helyes volt-e vagy sem.

d) Az első jogalapra vonatkozó következtetés

85. A fentiekből következik, hogy a jelen ügyhöz hasonló ügyekben a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében vett gazdasági folytonosság állhat fenn két olyan jogalany között, amelyek között szerkezeti kapcsolat állt fenn, még ha rövid ideig is. Ennélfogva a Bizottság joggal támaszkodott arra a vélelemre, amely szerint az az anyavállalat (ITR), amely leányvállalatának (ITR Rubber) egyetlen tagja, ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt leányvállalata magatartására, annak bizonyítása érdekében, hogy az aktív eszközök átruházója és átvevője „ugyanazon személy irányítása alá” tartozott és „lényegében ugyanazokat a kereskedelmi irányelveket alkalmazta” [44].

86. A Bizottság ezt tette a vitatott határozat (370) preambulumbekezdésében, rámutatva, hogy „az átruházás időpontjában az ITR SpA és az ITR Rubber Srl olyan gazdasági kapcsolatban állt egymással, mint amilyen egy anyavállalat és egyszemélyes leányvállalata között áll fenn”, valamint, hogy „ezenkívül ugyanahhoz a vállalkozáshoz tartoztak” [45].

87. Az ITR a 2001. június 27. és 2002. január 31. közötti időszakban, vagyis hét hónapon át az ITR Rubber részvényei 100%-ával rendelkezett. Ennélfogva az állandó ítélkezési gyakorlat szerint jogi vélelem szól amellett, hogy az előbbi meghatározó befolyást gyakorolt az utóbbira. [46]

88. Ahogy az az Akzo Nobel és társai kontra Bizottság ítéletből (EU:C:2009:536) kitűnik (lásd a jelen indítvány 81. és 82. pontját), a Bizottság azon megközelítése, amely a jelen ügyben a 100%-os vélelemre támaszkodik, tehát helyes volt.

89. Ehhez hozzáteszem, hogy az ellenérdekű feleknek joga volt megdönteni a meghatározó befolyás 100%-os részesedésből következő vélelmét, és úgy tűnik, hogy ezt meg is próbálták a Törvényszék elé terjesztett beadványaikban. Többek között a 2001 decemberében a Parker-Hannifin és az ITR között az ITR Rubber átruházása érdekében kötött szerződés kikötéseire hivatkoztak.

43 — Ezen ítélet 153. pontja.

44 — Érdemes megjegyezni, hogy a tengeri tömlők egyesült államokbeli kartelljére vonatkozó vizsgálat során a Parker ITR-t olyan jogsértő magatartással vádolták (amelyet el is ismert), amely 1999-re, vagyis az aktív eszközök Parker általi megszerzésénél három évvel korábbra nyúlik vissza. Lásd DOJ Press Release, Italian Subsidiary of U.S.-Based Company Agrees to Plead Guilty for Participating in International Price-Fixing Conspiracy (Feb. 16, 2010), http://www.justice.gov/atr/public/press_releases/2010/255258.htm. Az Egyesült Államokban a felelősség átszállásának fogalma még a gazdasági folytonosság feltételéhez sincs kötve. Főszabály szerint az (egyébként büntetőjogi) felelősség nem csökken az összeolvadás, vagy a részvények megszerzése időpontjában, hanem az előző jogalany beolvadása során a következő jogalanyra száll át. Lásd e tekintetben „EU Court Decision Significantly Reduces Cartel Fines in Marine Hose Investigation”, King & Spalding, 2013. május 22., amely hivatkozik a szóban forgó amerikai ítélkezési gyakorlatra.

45 — A szerkezeti kapcsolatokat illetően lásd még a vitatott határozat (373) preambulumbekezdését.

46 — Ezt valójában maga az ITR is elismerte az „Act of transfer of marine hose assets by ITR to ITR Rubber” című dokumentumban (a Parker által a kifogásközlésre adott válasz 2. melléklete), elsőfokú keresetlevél 420. o., amely úgy hivatkozik az ITR-re, mint „attuale unico socio controllante”.

90. Az ellenérdekű felek továbbá a fellebbezés szakaszában előadják, hogy több ilyen kikötés is tiltotta az ITR számára, hogy az említett szerződés megkötésétől kezdve bármilyen befolyást gyakoroljon az ITR Rubberre.

91. A szóban forgó szerződést (egy 64 oldalas dokumentum, amely 12, több szakaszra oszló fejezetet tartalmaz) a keresetlevélhez csatolva benyújtották a Törvényszékhez,[47] mivel azonban a Törvényszék előre kizárta a gazdasági folytonosság fennállását az ITR és az ITR Rubber között, így nem vizsgálta meg az ellenérdekű felek és a Bizottság erre a dokumentumra alapított (egymásnak ellentmondó) érveit.

92. Egyébként úgy vélem, hogy a Törvényszék döntésével ellentétben, a Bizottság nem volt köteles betudni a jogsértő magatartásért való felelősséget a Saiag és az ITR anyavállalatoknak.

93. Egyrészt az uniós ítélkezési gyakorlatból[48] az derül ki, hogy a Bizottság választhatott volna, hogy a jogsértő magatartás miatt a gazdasági jogelőd, a gazdasági jogutód felelősségét, vagy pedig mindkettő egyetemleges felelősségét állapítja meg.[49]

94. Másrészt az a körülmény, hogy egy korábbi ügyben a Bizottság úgy döntött, hogy az átruházó anyavállalatnak tudja be a felelősséget, nem pedig az átruházás tárgyát képező leányvállalatnak, nem releváns, mivel a Bizottság korábbi határozathozatali gyakorlata nem jelent az általa később elfogadott jogi aktusok jogszerűségének értékelése tekintetében kötelező jogi keretet.[50]

95. Ily módon a Bizottság joggal emelte ki, hogy azáltal, hogy a jelen ügyben úgy döntött, hogy a jogsértésért való felelősséget az ITR Rubbernek, mint az ITR gazdasági jogutódjának tudja be, a számára az ítélkezési gyakorlatban elismert mérlegelési jogkört gyakorolta.[51]

96. Ebből következik, hogy a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni, mivel az azt mondta ki, hogy jelen ügyben kizárt a gazdasági folytonosság elvének alkalmazása. Következésképpen az ügyet vissza kell utalni a Törvényszék elé, annak érdekében, hogy megvizsgálja azt, hogy az ellenérdekű felek által hivatkozott körülmények elegendőek-e azon vélelem megdöntéséhez, amely szerint az ITR, mint az ITR Rubber 100%-ával rendelkező anyavállalat, amely az utóbbival azonos csoporthoz tartozik, meghatározó befolyást gyakorolt leányvállalata magatartására, valamint az ellenérdekű felek által másodlagosan hivatkozott azon érv megcáfolására, miszerint – feltéve, hogy a vitatott határozat hallgatólagosan e vélelmen alapul – megsértették a védelemhez való jogot, mivel a kifogásközlés erre nem utalt egyértelműen.[52]

97. Végül e jogalappal összefüggésben állást kell foglalni egy utolsó kérdésben. Az ellenérdekű felek rámutatnak, hogy fellebbezésében a Bizottság nem vitatta a megtámadott ítélet azon pontjait, amelyekben a Törvényszék helyt adott keresetük ötödik és hatodik jogalapjának, és kimondta, hogy a bírság összegét tévesen növelték az ellenérdekű felek által játszott vezető szerepre hivatkozva (139. és 140., 145. és 146., valamint 253. és 254. pont). Ebből arra következtetnek, hogy e kérdésben a megtámadott ítélet jogerőre emelkedett. Ez a feltevés nyilvánvalóan téves. A hivatkozott pontokban

47 — E szerződést emellett benyújtották az igazgatási eljárás során is, a kifogásközlésre adott válaszhoz csatolva.

48 — Lásd: ArcelorMittal Luxembourg és társai kontra Bizottság ítélet (EU:T:2009:90, 112–117. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; az ítéletet fellebbezés alapján helybenhagyta a Bíróság az ArcelorMittal Luxembourg kontra Bizottság és Bizottság kontra ArcelorMittal Luxembourg és társai ítéletben), valamint Hoechst kontra Bizottság ítélet (EU:T:2009:366, 64. pont, „a Bizottság az ítélkezési gyakorlat szerint meghatározott körülmények esetén betudhatja – de nem köteles betudni – a korábbi üzemeltető által elkövetett jogsértést az új üzemeltetőnek”).

49 — A Bíróság az újabb Dow Chemical és társai kontra Bizottság ítéletben (C-499/11 P, EU:C:2013:482, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat) kiemelte, hogy „nincs »elsőbbségi sorrend« azzal kapcsolatban, hogy a Bizottság e társaságok [vagyis az anyavállalat, illetve a leányvállalat] közül egyikkel vagy másikkal szemben bírságot szabjon ki”.

50 — Lásd még Kokott főtanácsnok ETI és társai indítványának (EU:C:2007:404) 95. pontját.

51 — Lásd: Erste Group Bank és társai kontra Bizottság ítélet (C-125/07 P, C-133/07 P és C-137/07 P, EU:C:2009:576, 82. pont) és Team Relocations és társai kontra Bizottság ítélet (C-444/11 P, EU:C:2013:464, 159. és 160. pont).

52 — Lásd ebben az összefüggésben például a Ballast Nedam kontra Bizottság ítéletet (C-612/12 P, EU:C:2014:193).

ugyanis a Törvényszék egyáltalán nem vizsgálta a Parker ITR által játszott vezető szerepe vitatása érdekében előterjesztett érvek megalapozottságát. Pusztán mechanikusan levonta a gazdasági folytonosság hiányára vonatkozó megállapításából folyó következményeket. Az általam javasolt hatályon kívül helyezés kiterjed a szóban forgó pontokra.

B – *Második jogalap: a* ne ultra petita *elvének, illetve a hátrányos megkülönböztetés tilalma elvének megsértése*

1. A megtámadott ítélet

98. A keresetre vonatkozó elemzése végén a Törvényszék, korlátlan felülvizsgálati jogkörét gyakorolva, a következők szerint döntött a bírság végleges összegéről:

„250 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amikor a Törvényszék a korlátlan felülvizsgálati jogkörének gyakorlása keretében bírságot állapít meg, azt jellegénél fogva nem pontos aritmetikai számításokkal végzi. Egyébiránt a Törvényszéket nem kötik a Bizottság számításai, hanem az ügy összes körülményét figyelembe véve saját maga végzi el értékelését […]

[…]

257 Az eddigiek összességére tekintettel először is a megtámadott határozat 1. cikkének i) pontját meg kell semmisíteni annyiban, amennyiben az a Parker ITR-rel szemben a 2002 januárját megelőző időszak vonatkozásában kifogásolt jogsértésre vonatkozik, másodszor a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság összegét 6 400 000 euróban kell megállapítani, amelynek megfizetéséért a Parker-Hannifint 6 300 000 euró erejéig kell egyetemlegesen felelősnek nyilvánítani, mivel a Parker-Hannifin egyetemleges felelőssége a 2002. január 1-jétől január 31-ig terjedő időszak vonatkozásában nem állapítható meg, harmadszor pedig a keresetet ezt meghaladó részében el kell utasítani.”

2. A felek érvei

99. A Bizottság előadja, hogy azáltal, hogy 100 000 euróval csökkentette az azon összegre az időtartam alapján alkalmazott növelést, amely tekintetében a Parker-Hannifin anyavállalat a bírság megfizetéséért egyetemlegesen felelős, a Törvényszék túlterjeszkedett a kereseti kérelmen. A Parker-Hannifin ugyanis nem vitatta sem a jogsértésben való részvételének tényleges időtartamát (amelyet egyébként a Törvényszék is megerősített ítélete 129. és 256. pontjában), sem pedig a bírság összegének számítása során ennek megfelelően alkalmazott szorzót. E tekintetben a Bizottság emlékeztet arra, hogy a KME Germany és társai kontra Bizottság ítéletben, illetve a Chalkor kontra Bizottság ítéletben [53] a Bíróság hangsúlyozza, hogy „a korlátlan felülvizsgálati jogkör gyakorlása nem egyezik meg a hivatalból való felülvizsgálattal”, valamint, hogy „a felperesnek kell felhoznia a megtámadott határozattal szembeni jogalapokat, és neki kell bizonyítékokat előterjesztenie e jogalapok alátámasztása érdekében”.

100. A Bizottság megjegyzi, hogy a megtámadott ítélet 257. pontjában ezen csökkentés alátámasztása érdekében szolgáltatott indokolás („mivel a Parker-Hannifin egyetemleges felelőssége a 2002. január 1-jétől január 31-ig terjedő időszak vonatkozásában nem állapítható meg”) nem releváns, mivel a vitatott határozatban nem állapították meg a Parker-Hannifin felelősségét a szóban forgó időszak tekintetében. Amennyiben a Törvényszék arra a körülményre kívánt utalni, hogy a Parkert ITR leányvállalatnak a megtámadott ítéletben megállapított részvétele a jogsértésben egy hónappal

53 — C-389/10 P, EU:C:2011:816, 131. pont és C-386/10 P, EU:C:2011:815, 64. pont.

hosszabb volt (2002. január 1-jétől kezdődött), mint a Parker-Hannifin részvétele (2002. január 31-től kezdődött), akkor nem azt az összeget kellett volna csökkentenie, amely tekintetében a Parker-Hannifin egyetemleges felelősségét állapították meg, hanem növelnie kellett volna a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság összegét.

101. A Bizottság rámutat, hogy azon iránymutatás szerint, amelyet a bírságok kiszámításához használt,[54] és amelyre a Törvényszék a megtámadott ítéletben hivatkozott, ez a jogsértés időtartamát érintő egy hónapos különbség a vitatott határozat valamennyi címzettjére alkalmazott kerekítés módszerére figyelemmel[55] nem igazolhatja a bírság csökkentését kizárólag a címzettek egyikére nézve. A Törvényszék tehát megsértette a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét. Legalábbis ki kellett volna fejtenie, hogy a Parker-Hannifin esetében miért tért el az iránymutatástól, amit elmulasztott megtenni.

102. Az ellenérdekű felek elöljáróban emlékeztetnek arra, hogy mivel a megtámadott ítéletet egy kizárólag az ellenérdekű feleket érintő eljárás során hozták, a Törvényszéket korlátlan felülvizsgálati jogköre gyakorlása során főszabály szerint nem kötötte a Bizottság által alkalmazott bírságszámítási módszer.[56] Ezenfelül a Törvényszék szerintük követte az iránymutatást a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság ismételt kiszámítása során.

103. Ami a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság azon részét illeti, amely tekintetében a Parker-Hannifin egyetemleges felelőssége megállapítható, a Törvényszék úgy döntött, hogy az utóbbi esetében csökkentést alkalmaz, annak érdekében, hogy figyelembe vegye azt, hogy a jogsértésben való részvétele (a Parker ITR anyavállalataként) egy hónappal rövidebb volt, mint a Parker ITR közvetlen részvétele. Az ellenérdekű felek szerint egyedül e megközelítés tartja tiszteletben a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét. A Bizottság javaslatának megfelelően a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság összegének növelése a Parker ITR hátrányos megkülönböztetését jelentette volna a vitatott határozat egyéb címzettjeihez képest. A Parker-Hannifin felelősségének megállapítása a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság összegének erejéig a Parker-Hannifin tekintetében jelentett volna hátrányos megkülönböztetést, mivel a jogsértésben való részvétele rövidebb volt, mint a Parker ITR-é.

3. Értékelés

104. Álláspontom szerint azáltal, hogy 100 000 euróval csökkentette az azon összegre az időtartam alapján alkalmazott növelést, amely tekintetében a Parker-Hannifin anyavállalat a bírság megfizetéséért egyetemlegesen felelős, a Törvényszék túlterjeszkedett a kereseti kérelmen.

105. Egyrészt a Telefónica et Telefónica de España kontra Bizottság (C-295/12 P, EU:C:2013:619) ügyben ismertetett indítványomban részletesen kifejtettem a Törvényszék korlátlan felülvizsgálati jogkörének jelentőségét és terjedelmét, mivel az utóbbinak el kellett végeznie a bírság számításának alapos vizsgálatát. A Törvényszék ugyanis felülvizsgálata során nem támaszkodhat kizárólag a Bizottság mérlegelési mozgásterére annak érdekében, hogy ezzel kitérjen a részletes jogi és ténybeli felülvizsgálat elől, vagy hogy ne követelje meg, hogy a Bizottság adjon magyarázatot arra, hogy egy konkrét ügyben miért változtatta meg bírságkiszabási politikáját.

54 — Iránymutatás az 1/2003/EK rendelet 23. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján kiszabott bírságok megállapításáról (HL 2006. C 210., 2. o.).

55 — Az iránymutatás 24. pontja szerint „[…] a hat hónapnál rövidebb időszak félévként, a hat hónapot meghaladó, de egy évnél rövidebb időszak egy teljes évként kerül beszámításra”.

56 — Volkswagen kontra Bizottság ítélet (C-338/00 P, EU:C:2003:473, 147. pont).

106. Másrészt az is igaz, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint „mivel a hatáskörtúllépés ügyében eljáró [uniós] bíróság nem terjeszkedhet túl a kereseti kérelmen […], az általa kimondott megsemmisítés nem lehet tágabb, mint amelyet a felperes kért.” [57]

107. Márpedig egyértelmű, hogy a jelen ügyben a Parker-Hannifin nem vitatta sem a jogsértésben való részvétele tényleges időtartamát (2002. január 31-től 2007. május 2-ig, amelyet, ahogy azt a Bizottság előadja, a Törvényszék is megerősített ítélete 129. és 256. pontjában), sem pedig a bírság összegének számítása során ennek megfelelően alkalmazott szorzót (az időtartamhoz kapcsolódó szorzót).

108. Ráadásul a KME Germany és társai kontra Bizottság ítéletben, illetve a Chalkor kontra Bizottság ítéletben [58] a Bíróság hangsúlyozza, hogy „a korlátlan felülvizsgálati jogkör gyakorlása nem egyezik meg a hivatalból való felülvizsgálattal, és [emlékeztet] arra, hogy az uniós bíróságok előtti eljárás kontradiktórius. A közrenden alapuló jogalapok kivételével, amelyeket – úgymint a megtámadott határozat indokolásának hiányát – a bíróságnak hivatalból kell megvizsgálnia, a felperesnek kell felhoznia a megtámadott határozattal szembeni jogalapokat, és neki kell bizonyítékokat előterjesztenie e jogalapok alátámasztása érdekében”.

109. Az ellenérdekű felek kétségtelenül sikeresen vitatták a velük szemben súlyosbító körülményként megállapított vezető szerepet, aminek eredményeként a Törvényszék kiigazította a bírságot (lásd a megtámadott ítélet 145., 146. és 254. pontját). Ugyanakkor úgy vélem, hogy a Törvényszék még korlátlan felülvizsgálati jogköre gyakorlása során sem vezetheti le abból a bírság olyan egyéb elemeinek (a jelen esetben az időtartamhoz kapcsolódó szorzó) módosítására vonatkozó lehetőséget, *amelyekkel szemben az elsőfokú eljárás felperese semmilyen jogalapot sem terjesztett elő.*

110. A megtámadott ítélet 257. pontjában [59] e csökkentés alátámasztása érdekében rögzített indokolás („mivel a Parker-Hannifin egyetemleges felelőssége a 2002. január 1-jétől január 31-ig terjedő időszak vonatkozásában nem állapítható meg”) egyébként nem releváns, mivel a vitatott határozatban nem állapították meg a Parker-Hannifin felelősségét a szóban forgó időszak tekintetében.

111. A Bizottsághoz hasonlóan úgy vélem, hogy amennyiben a Törvényszék arra a körülményre kívánt utalni, hogy a Parkert ITR leányvállalatnak a megtámadott ítéletben megállapított részvétele a jogsértésben egy hónappal hosszabb volt (2002. január 1-jétől kezdődött), mint a Parker-Hannifin részvétele (2002. január 31-től kezdődött), akkor nem azt az összeget kellett volna csökkentenie, amely tekintetében a Parker-Hannifin egyetemleges felelősségét állapították meg, hanem növelnie kellett volna a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság összegét. Helytelen ugyanis az anyavállalattal szemben kiszabott bírság *nem vitatott részének* csökkentése – a Parker ITR-rel szemben kiszabott *bírság vitatott részének* növelése helyett.

112. A Bizottság azon érvét illetően, amely szerint a Törvényszéknek ki kellett volna fejtenie annak indokait, hogy a vitatott határozat egyetlen címzettje, a Parker-Hannifin esetében miért tért el az iránymutatástól, véleményem szerint a megtámadott ítélet 250. pontjából egyértelműen kitűnik, hogy a Törvényszék „saját maga [kívánta elvégezni] értékelését”, és úgy tekintette, hogy nem köti az iránymutatás.

57 — Bizottság kontra AssiDomän Kraft Products és társai ítélet (C-310/97 P, EU:C:1999:407, 52. pont és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Lásd még például Bizottság kontra Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum ítélet (C-78/03 P, EU:C:2005:761, 44–50. pont), ENI kontra Bizottság ítélet (C-508/11 P, EU:C:2013:289, 103. pont), és Arkema kontra Bizottság ítélet (C-520/09 P, EU:C:2011:619, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

58 — EU:C:2011:816, 131. pont és EU:C:2011:815, 64. pont.

59 — Lásd a jelen indítvány 9. pontját.

113. Márpedig, ahogy arra Maduro főtanácsnok emlékeztetett, „[az uniós] bíróságot a korlátlan hatásköre gyakorlásának keretében bírság kiszabásakor ugyanazok a jogi kötelezettségek terhelik, mint a Bizottságot”. Ezek többek között magukba foglalják az indokolási kötelezettséget. [60]

114. Ebben az összefüggésben úgy vélem, hogy a Parker-Hannifinnel szemben kiszabott bírság csökkentése pusztán amiatt, hogy „a Parker-Hannifin egyetemleges felelőssége a 2002. január 1-jétől január 31-ig terjedő időszak vonatkozásában nem állapítható meg” (a megtámadott ítélet 257. pontja), nincs megfelelően indokolva.

115. Ezen indokok alapján a második jogalapnak helyt kell adni.

C – *A bírság számításáról abban az esetben, ha az első jogalapnak helyt adnak*

116. Arra az esetre, ha a Bíróság úgy dönt, hogy újraszámítja a bírság összegét, az ellenérdekű felek először is előadják, hogy súlyosbító körülmények alapján semmilyen növelés nem alkalmazható.

117. Másodszor, az ellenérdekű felek előadják, hogy az a bírság, amely tekintetében új számítás esetén a Parker ITR kizárólagos felelősségét állapíthatják meg, az 1/2003/EK rendelet [61] 23. cikke (2) bekezdésének értelmében nem haladhatja meg üzleti forgalmának 10%-át. Emlékeztetnek arra, hogy 2002. január 31-ig a Parker ITR (akkor ITR Rubber) és a Parker-Hannifin két külön vállalkozás volt. A vitatott határozat ezért állapította meg a Parker-Hannifin egyetemleges felelősségét csupán a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírság (vagyis 17 290 000 euró) egy része (vagyis 8 320 000 euró) tekintetében. Ugyanezen indok miatt az azon bírság összege tekintetében alkalmazandó 10%-os felső határ meghatározása érdekében, amelyet azon bírságra kell alkalmazni, amelynek megfizetéséért a Parker ITR egyedül felelős, a vitatott határozatnak a Parker ITR által 2008-ban elért üzleti forgalmat (vagyis 9 304 570 eurót) kellett volna figyelembe vennie, nem pedig a Parker-csoport konszolidált forgalmát.

118. Az ellenérdekű felek érvelése megfelel az elsőfokon előterjesztett nyolcadik jogalapjuknak, amelyet a Törvényszék megvizsgált és elutasított (lásd a megtámadott ítélet 227. és 228. pontját). A 228. pont szerint „[m]ivel a Törvényszék az első jogalapnak helyt adott, a nyolcadik jogalap hatástalan annyiban, amennyiben az a 2002. január 1-jét megelőző azon jogsértési időszakra vonatkozik, amelynek során a jogsértést az ITR követte el. Másfelől e jogalap megalapozatlan annyiban, amennyiben a 2002. január 1-jét követő jogsértési időszakra vonatkozik, mivel ezen időszak során a Parker ITR és a Parker-Hannifin egy hónaptól eltekintve végig olyan gazdasági egységet képezett, amely a szankcionált jogsértésért felelős. Ezért megengedett volt, hogy a Bizottság a bírság felső határát e vállalkozás, azaz valamennyi összetevőjének teljes üzleti forgalma alapján számítsa”.

119. Az igaz, hogy az YKK és társai kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványomban (C-408/12 P, EU:C:2014:66, 96–145. pont) részletes elemzést követően azt állapította meg, hogy „a Törvényszék megsértette az 1/2003 rendelet 23. cikkének (2) bekezdését, mivel az első időszak tekintetében csak a leányvállalatot (YKK Stocko) kellett volna a jogsértésben részt vevő vállalkozásnak tekinteni, és ezért ennek forgalmát kellett volna figyelembe venni a 10%-os felső határ számításánál, nem pedig a csoportét”. A Gascogne Sack Deutschland kontra Bizottság ügyre vonatkozó indítványában (C-40/12 P, EU:C:2013:361, 71–90. pont) Sharpston főtanácsnok is hasonló következtetésre jutott.

60 — Archer Daniels Midland és Archer Daniels Midland Ingredients kontra Bizottság ítélet (C-397/03 P, EU:C:2006:328, 60. pont). A Bíróság ebben az értelemben hivatkozik az Aalborg Portland és társai kontra Bizottság ítéletre (EU:C:2004:6, 372. pont). Lásd például még az Acerinox kontra Bizottság ítéletet (C-57/02 P, EU:C:2005:453), amelyben a Bíróság a hiányos indokolás miatt részben hatályon kívül helyezte a Törvényszék ítéletét. Lásd még a Bíróság alapokmányának 36. cikkét, amely szerint „[a]z ítéleteket indokolni kell”. Lásd többek között a Tanács kontra de Nil és Impens ítéletet (C-259/96 P, EU:C:1998:224, 32. pont), valamint a Meyer kontra Bizottság végzés (C-151/03 P, EU:C:2004:381, 72. pont), és az L kontra Bizottság ítéletet (C-230/05 P, EU:C:2006:270, 83. pont).

61 — Az [EK 81. cikkben] és [az EK 82. cikkben] meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i tanácsi rendelet (HL 2003. L 1., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 2. kötet, 205. o.).

120. Az ellenérdekű felek ugyanakkor a jelen ügyben nem hivatkozhatnak erre az érvelésre, mivel nem nyújtottak be fellebbezést, illetve csatlakozó fellebbezést a megtámadott ítélet 227. és 228. pontjával szemben, amelyekben a Törvényszék eldöntötte e kérdést.

121. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az eljárási szabályzat 172. cikke értelmében, amely 2012. november 1-jén lépett hatályba, a fellebbezés kézbesítésétől számított két hónapon belül a Törvényszék előtti szóban forgó ügyben részt vevő, a fellebbezésnek való helyt adásban vagy a fellebbezés elutasításában érdekelt felek válaszbeadványt nyújthatnak be. E szabályzat 176. cikkének (1) bekezdése ezenfelül úgy rendelkezik, hogy az említett 172. cikk szerinti felek a válaszbeadvány előterjesztésére megállapított határidőn belül csatlakozó fellebbezést terjeszthetnek elő. Végül, az említett szabályzat 176. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy a csatlakozó fellebbezést külön iratban, a válaszbeadványtól elkülönítve kell előterjeszteni.

122. A tárgyalás során a Bíróság megkérdezte az ellenérdekű felektől, hogy milyen okokból nem nyújtottak be csatlakozó fellebbezést. Erre azt válaszolták, hogy azért, mert a Törvényszék ítéletében nem szerepelt semmilyen megtámadható megállapítás, hiszen a Törvényszék semmilyen döntést nem hozott a bírság számításánál figyelembe veendő üzleti forgalmat illetően, ugyanis a megtámadott ítélet 229. pontjában a Törvényszék azt mondta ki, hogy „[m]ivel a Törvényszék az első jogalapnak helyt adott, ezenkívül nem szükséges megvizsgálni a többi, a személyes felelősség és az arányosság elvének, valamint az indokolási kötelezettségnek a megsértésére alapított kifogást, amennyiben azok a 2002. január 1-jét megelőző időszak megtámadott határozatban történő figyelembevételének hatásaira vonatkoznak”.

123. Márpedig nyilvánvaló, hogy ez az állítás nem helyes. A jelen indítvány 120. pontjából egyértelműen kitűnik, hogy a Törvényszék döntött a szóban forgó kérdésről, ami egyébként a megtámadott ítélet rendelkező részében is tükröződik.

124. Mindenesetre az ellenérdekű felek válaszbeadványukban tizenöt pontot (83–97. pont) szentelnek annak az állításnak, amely szerint „[h]a a fenti II. cím alatt ismertetett érvek ellenére helyt adnak az első jogalapnak, és a Bíróság úgy dönt, hogy újraszámítja a bírság összegét, az ellenérdekű felek előadják a következőket: i. a fent kifejtett okok miatt súlyosbító körülmények címén semmilyen növelés nem alkalmazható, és ii. az a bírság, amely tekintetében a Parker ITR kizárólagos felelősségét állapítják meg, nem haladhatja meg üzleti forgalma 10%-át”. Ez egyértelműen arra utal, hogy amikor elolvasták a Bizottság által a jelen ügyben benyújtott fellebbezést, az ellenérdekű felek észlelték, hogy fennáll a lehetősége annak, hogy a Bíróság helyt ad e fellebbezésnek, és ennélfogva hatályon kívül helyezi a Törvényszék előtt hivatkozott első jogalap értékelését. Ezért terjesztették elő ezt az egész érvelést válaszbeadványuk 83–97. pontjában. Márpedig, ahogy azt fenn kifejtettem, amennyiben az ellenérdekű felek fel kívánják eleveníteni jogalapjukat, ezt az eljárási szabályzat alapján csak csatlakozó fellebbezés keretében tehetik meg, és nem szorítkozhatnak a válaszbeadványukban foglalt érvelésük előterjesztésére.

125. Mivel az ellenérdekű felek nem nyújtottak be külön beadványként csatlakozó fellebbezést, fenti érvelésüket, mint elfogadhatatlant, el kell utasítani..[62]

62 — Az ellenérdekű felek semmiféleképpen sem támadták meg a megtámadott ítélet 227. és 228. pontját.

IV – **Végkövetkeztetések**

126. Ennélfogva azt javaslom, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül az Európai Unió Törvényszékének a Parker ITR és Parker-Hannifin kontra Bizottság ügyben hozott ítéletét (T-146/09, EU:T:2013:258), mivel az azt mondta ki, hogy a jelen ügyben kizárt a gazdasági folytonosság elvének alkalmazása, illetve amennyiben az helybenhagyta a Parker ITR-rel szemben kiszabott bírságnak az Európai Bizottság részéről a bírság számítása során a kartellben a Parker ITR Srl által játszott vezető szerep miatti növelését;

– az ügyet utalja vissza a Törvényszék elé, annak érdekében, hogy az megvizsgálja azt, hogy a Parker Hannifin Manufacturing Srl és a Parker-Hannifin Corp. által előterjesztett körülmények elegendőek-e azon vélelem megdöntéséhez, amely szerint az ITR SpA, mint az ITR Rubber részesedéseinek 100%-ával rendelkező anyavállalat, amely az utóbbival azonos csoporthoz tartozik, meghatározó befolyást gyakorolt leányvállalata magatartására;

– állapítsa meg, hogy azáltal, hogy 100 000 euróval csökkentette az azon összegre az időtartam alapján alkalmazott növelést, amely tekintetében a Parker-Hannifin anyavállalat a bírság megfizetéséért egyetemlegesen felelős, a Törvényszék túlterjeszkedett a kereseti kérelmen;

– állapítsa meg, hogy a Parker-Hannifinnel szemben kiszabott bírság csökkentése pusztán amiatt, hogy „a Parker-Hannifin egyetemleges felelőssége a 2002. január 1-jétől január 31-ig terjedő időszak vonatkozásában nem állapítható meg” (a megtámadott ítélet 257. pontja), nem minősül a Törvényszék részéről elegendő indokolással ellátottnak, és

– a költségekről jelenleg ne határozzon.